

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádióna gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Égész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 2. szám.

Január hó 12.

Agrárjellegű faluvezetést!

Ezt az úgy Szövetségünk, mint pedig lapunk által sokszor hangoztatott kívánságot ezuttal egy másik tekintélyes társadalmi szervezetnek: a Községi Jegyzők Országos Egyesületének hivatalos lapja: a „Községi Közlöny” hangoztatja messze hallatszóan. Mi csak idézzük a lap hasábjairól Révász László, a magyar jegyzői kar egyik kiválósága figyelemreméltó s bizonyára sokak által elolvasott s megszívlelt cikkének egyes részleteit, mint bizonyítékát annak, hogy a falu érdekében folytatott szívós küzdelmünk nem mondható meddőnek. Ma már átérzi mindenki, hogy a falu vezetését meg kell változtatni, azt elsősorban is agrárjellegűvé kell formálni. Révász László a cikk bevezető részében megállapítja, hogy a mezőgazdalfalvak élére minden tekintetben megfelelő, agrárképzetségű, szövetkezeti életre és vezetésre kiművelt jegyzőt kell állítani.

A továbbiakban azt fejtegeti a cikkíró, hogy a községvezetésnek mindenhol bele kell avatkoznia irányítólag, a mezőgazdasági termelésbe és értékesítésbe. A „Falu” Gazda- és Földműves Szövetség pedig szerveztesse át, legyen a falvaknak gazdasági vezető, értékesítő, beszerzést irányító központi szerve, mert ez volna az igazi hivatása.

Azután így folytatja:

„A falu tisztviselőinek is elsősorban agrár- és szövetkezeti képességet és tudást kell előírni. Hogy vezessen egy földmivestársadalmat az, aki maga sincs tisztában, hogy mi a földművelés? Hogy beszélhessünk irányított gazdálkodásról, mikor a vezetőnek nem adatott meg az irányító tudás. Ébredjen tudatára mindenki, hogy nemcsak ügyvéd és számvéve kell a falu élére, de nem is a község-háza íróasztalához odakötött, bemohosodott pennarágó hivatalnok, hanem a különösen mezőgazdálkodással foglalkozó ország általános jellegének

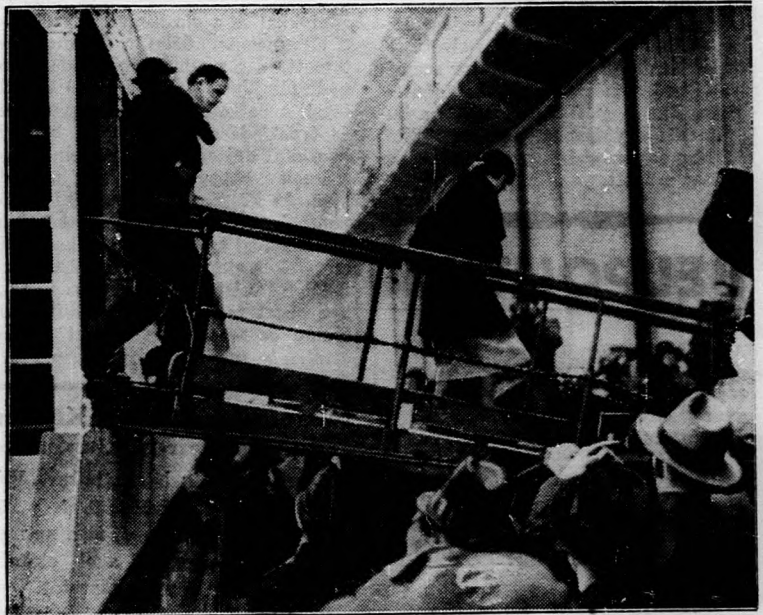
megfelelően agrár téren is képesített egyén. Ilyen vezér kell a falvak élére és nem statisztikai összeírkáló. Nem végrehajtó, hanem gazda kell, nem adóbunkó, hanem atya, aki szeretettel és közszeretettel állva vezetni keresztül népet a megújodáson. Aki tudásával szövetkezésbe tömöríti gazdálkodóit, aki biztosítja népe olesó beszerzését, jó eladását, mutatja az irányt a helyes gazdálkodásra. Akin keresztül majd megoldódik az irányított gazdálkodás, akinek vezetése alatt lesz majd exportálni való, lesz

többtermelés, gazdaságilag könnyebb termelés.

— Adjuk oda a jegyzőt falujának. Legyen ő a falujának gazdasági vezetője és csak utána következzen mindenki más — szögezi le a cikk.

A továbbiakban a cikkíró a falusi iskolák gyakorlati és agrárirányú át-szervezésére vonatkozólag fejti ki nézeteit.

A közlemény, melynek minden sorát — talán mondanunk sem kell, — a magunk nézeteivel megegyezőnek tartunk, így végződik:

Lindbergh ezredes a banditák elől Európába menekült.

Amerika szemefénye: Lindbergh ezredes, elhagyta szülőföldjét és Angliába költözött. Hír szerint azok a banditák, akik első gyermekét elrabolták és megölték, azzal fenyegették meg, hogy második gyermeke is hasonló sorsra jut, ha nem szabadítja ki börtönéből a főcinkost, Hauptmannnt, akire most vár a halálos ítélet végrehajtása. Képünk az Angliába való érkezés pillanatát örökíti meg. Lindbergh ezredes gyermekét magához szorítva hagyja el felesége után a hajót.

— Legyen szabad tehát mégegy-szer leszögezmem, hogy ebben az országban a falu tisztviselőitársadalmának agrárképzettségéhez fűződik a jövő. Annak a falusi szentháromságnak pedig, amelynek lelke a velünk együttműködő papság, a jövő megalapozója, lerakója a tanítóóság és az erők összefogója a jegyzői kar, együttesen ez irányban kell dolgoznia, mert hiszen ők, a mi osztályosaink, szintén érzik a nagy idők széljárását, a nagy és erős összefogás szükségét, hogy a nemzetek versenyében a mi kis népünk el ne pusztuljon . . .

Ez a mi hitünk is!

Mikes János püspök lemondott

A szombathelyi püspöki aula január hó 4-én közölte a sajtóval, hogy *Mikes János gróf püspök egyházmegyéje kormányzásáról lemondott és az apostoli Szentzsék ezt a lemondást elfogadta.* Mikes János püspök, aki éppen most lépett 25 éves püspökségének jubiláris esztendejébe, megrongált egészségi állapotára való tekintettel háromízben is fordult a Szentzsékhez, ahol végre is eleget tettek kérésének. Természetes, hogy egyházi méltóságáról nem mondhatott le és így a szombathelyi püspöki szék betöltésére nem kerülhet sor. Csupán adminisztrátor fog az egyházmegye élére állni, aki a püspöki funkciókat és az egyházmegye kormányzását Mikes János gróf püspök helyett el fogja látni. Az adminisztrátor személyét illetően még nem történt döntés. Mikes János gróf január hó 6-án buscut vett egyházmegyéje papságától és Németországban tartózkodó rokonaihoz utazott.

BELPOLITIKA

A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. nyugalmazott magyar királyi belügyminisztert, a Pénzügyi Központ elnökévé az alapszabályszerű időtartamra kinevezte.

A Pénzügyi Központ elnöki állása — mint ismeretes — *Korányi Frigyes* báró elhalálzásával ürült meg.

*

A kormányzó a magyar országgyűlésnek a miniszterelnök által bemutatott jelölése alapján *Vargha Imre* dr.-t, a II. fizetési osztály jellegével felruházott nyugalmazott pénzügyminiszteriumi államtitkárt tiszteletbeli egyetemi nyilvános rendes tanárt, a magyar királyi legfőbb állami számvevőségek elnökévé kinevezte.

A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére váradi és micskei *Buranyi* Tibor, Szeged szabad királyi város és Bács-Bodrog vármegye, valamint Baja törvényhatósági jogu város főispánját — Szeged szabad királyi város főispáni állásában való meghagyása mellett — Bács-Bodrog vármegye és Baja törvényhatósági jogu város főispáni állásától felmentette és apatini *Fernbach* Bálint dr. tiszteletbeli főszolgabíró Bács-Bodrog vármegye és Baja törvényhatósági jogu város főispánjává, *Thurán* Pál földbirtokost pedig Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék főispánjává kinevezte.

Az apagyi és őri Faluszövetség közgyűlése

Január hó 6-án, délelőtt tartotta évi rendes közgyűlést az *apagyi Faluszövetség*. A Központ részéről *Wieser* Béla titkár vett részt a közgyűlésen. *Radnay* László örökös ügyvezető-elnök nyitotta meg az ülést és beszámolt a Szövetség egész évi működéséről. Említésremélő, hogy a Szövetség az elmúlt évben avatta fel önjelölt építet kulturházát és ezen a telen már a Szövetség rendezésében folynak az iskolán kívüli népművelési előadások. *Wieser* Béla központi titkár hosszabb beszédben foglalkozott a Szövetség által megvalósítandó feladatokkal és a gazdasági helyzettel.

Ugyanaznap délután *Őr* községben tartotta a Szövetség évi rendes közgyűlést *Nyiri* László tanító elnöklével. A hallgatóság nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a központi kiküldött fejtegetéseit. Az elnök beszámolt a Szövetség múlt évi működéséről és köszönetét fejezte ki a központnak azért, hogy vándorkönyvtár juttatásával az annyira szükséges ismeretek terjesztését előmozdította. A helyi Szövetség igen értékes tevékenységet fejtett ki a *nemesített vetőmag beszerzése*, valamint *munkaalkalmak teremtése* érdekében.

Mozgóképelőadás Kocsordon és Nyircsaholyban.

Január hó 4-én látogatta meg *Wieser* Béla, a *Falu-Gazdaszövetség* központi titkára a *kocsordi* és a *nyircsaholyi* Szövetségeket, ahol előadást tartott, majd filmeket mutatott be a gyümölcsfák téli gondozásáról, a Szövetség vidéki munkásságáról és Budapest nevezetességeiről. A tagok nagy figyelemmel hallgatták az előadásokat és szemlélték a tanulságos és szórakoztató filmeket. Utána különböző szövetségi ügyek tárgyalására került sor.

VILÁGKRÓNKA

Az elmúlt hét külpolitikai tárgyalásai semmi lényegeset nem hoztak az érdekeltektől európai nagyhatalmak részéről, fontos külpolitikai eseménynek számít azonban, hogy az Amerikai Egyesült Államok törvényhozása pontosan leszögezte végre álláspontját az olasz-abesszin háború kérdésében.

Sem az egyes nagyhatalmak fővárosaiban, sem Genfben nem történt említésre méltó döntés, vagy megállapodás. Azt mindenestre megállapítják az összes európai nagylapok, hogy *Eden* lord kinevezése angol külügyminiszterré egyelőre nem hozta azt a fenyegető háború veszélyt, amitől általában tartottak. Lehetséges, hogy *Laval*nak kamarai győzelmé és a Franciaországban megerősödött olaszbarát hangulat az oka annak, hogy a béke megmentésére irányuló tárgyalások, várakozás ellenére, ujult erővel indultak meg. Egyelőre azonban egyetlen nagyhatalom részéről sem tettek pozitív javaslatot arra vonatkozólag, hogy a megbukott *Hoare-Laval*-tervezet helyett milyen alapon kívánják az olasz-abesszin vizslyát befejezni. Egyes külföldi sajtóorgánumok a belga király angliai utazását összeköttetésbe hozzák a most folyó kulisszámögötti tárgyalásokkal és úgy vélik, hogy a közvetítést az ellentétes álláspontok között Belgium vállalja, illetve a belga király kezében futnak össze a békére vonatkozó tárgyalások száalai.

Érdekes jelenség, hogy Franciaország gazdasági világában kifejezett mozgalom indult meg az Olaszország ellen elrendelt szankciók miatt. A francia kiviteli érdekeltségek tömörüléséről tárgyalnak, hogy mentesítsék magukat azoktól a károktól, amiket az Olaszország felé irányuló kiviteli megszüntése okoz a francia exportnak.

Az Egyesült Államok kongresszusa (képviselőháza) is foglalkozik most az európai politikának ezzel a legfontosabb kérdésével. *Roosevelt* elnök, a szokástól eltérően, nem személyesen mondotta el a parlamentet megnyitó beszédét a képviselőházban, hanem rádiószózzattal fordult Amerika polgáraihoz és ebben a rádiószózzatban leszögezte az Egyesült Államok hivatalos politikai álláspontját. *Roosevelt* elsősorban is azt jelenti ki, hogy *Amerika minden körülmények között kívül marad az európai viszályon és teljes mértékben meg fogja őrizni semlegességét*. A semlegesség pedig azt jelenti, hogy Amerika nem csatlakozik ugyan a Genfben elhatározott, vagy elhatározandó szankciós intézkedésekhez, de semmi körülmények között sem hajlandó arra, hogy a háboruban álló államok bármelyi-

kének bármilyen hadianyagot szállítson, vagy egyáltalában olyan mértékű szállítást csak vállaljon, amelyek túlhaladnának az illető állam békebeli amerikai behozatalát. Ez pedig annyit jelent, hogy *háború esetén egyetlen európai állam sem számíthat arra, hogy nyersanyagszükségletét, amelyet a háború csak fokozhat, Amerikából szerezhessen be.* Ez a javaslat kerül most az amerikai törvényhozás elé és vezető angol sajtóorgánumok véleménye szerint ez a javaslat nem jelentene többet, mint annyit, hogy Amerika, illetve az Egyesült Államok teljesen elszigetelik magukat az európai kérdésektől.

Az Amerikai Egyesült Államok legfelsőbb bírósága *alkotmányellenesnek minősítette Rooseveltnél, mezőgazdasági újjáépítési törvényét, amelynek alapján a kormány forgalmi adó útján előteremtett összegekből kárpótlást fizetett az östermelőknek a buza-, tengeri-, dohány-, rizs-, gyapot-, cukornád- és cukorrépatermés és sertésenyésztés csökkentéséért.*

Mikecz Ödön, az új sajtófőnök

Magyarország kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére Mikecz Ödön dr.-t, a miniszterelnökségi sajtóosztály új vezetőjét a *miniszteri osztályfőnöki cím egyidejű adományozása mellett a miniszterelnökségen létszámfeletti minőségben miniszteri tanácsossá nevezte ki.*

Mikecz Ödön dr. 1894-ben Nyíregyházán született, református vallású, édesapja Mikecz Dezso ny. alispán, m. kir. udvari tanácsos, felsőházi tag. Középiskoláit Nyíregyházán végezte, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetemen, a heidelbergi egyetem jogtudományi karán és a debreceni egyetemen folytatta. Jogtudományi szigorlatát kitüntetéssel tette le. 1916-ban Szabolcs vármegye törvényhatóságához közigazgatási gyakornokká nevezték ki. 1917-ben a nyíregyházi ügyvédi karnál ügyvédjelöltként jegyez-

tette be magát. A következő évben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankhoz lépett be, mint jogügyi előadó, majd 1921-ben a svájci kereskedelmi kamarához került, ahol másfél évig teljesített titkári minőségben szolgálatot, nagyobb részben Zürichben. 1923-ban szerzett ügyvédi oklevelet. Előbb Budapesten, majd Nyíregyházán folytatott ügyvédi gyakorlatot mindaddig, amíg 1932 november 16-án Szabolcs és Ung vármegyék főispánjává nevezték ki. Mint nyíregyházi ügyvéd tevékeny részt vett a gazdasági mozgalmakban és mindenkor erélyesen képviselte a szabolcsi burgonyatermelők érdekeit és nagy része van abban, hogy a termelők ma megfelelő árat kapnak burgonyájukért. Jelentős szerepet vitt a társadalmi mozgalmakban. Mint a Bethlen Gábor Kör alelnöke, majd később elnöke, döntő szerepet vitt a *Piros-Fehér-Zöld Blokk* mozgalmában és egyik kiemelkedő alapító tagja volt az *Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének.* Az ifjúsági mozgalmakban különösen jelentősége és nagyfontosságú volt az a munkássága, amelyet a magyarországi egyetemi és főiskolai ifjúság külföldi kapcsolatainak kimélyítésében végzett.

Az új sajtófőnök üdvözlése

A miniszterelnökség sajtóosztályának tisztviselői kara január hó 7-én üdvözölte a hivatalába lépő Mikecz Ödön dr. miniszteri osztályfőnököt, a sajtóosztály új vezetőjét. A tisztviselők nevében Rákóczy Imre dr. miniszteri tanácsos, a sajtóosztály helyettes vezetője köszöntötte a sajtóosztály új vezetőjét.

Mikecz Ödön dr. hosszabb beszéden válaszolt az üdvözlésre és meleg szavakkal mondott köszönetet azért a barátságért, amely az üdvözlő beszédből áradt feléje s ami egyúttal biztosítéka annak, hogy eredményes lesz az a munka, amelyet végeznek. Tudja, hogy milyen kitüntetés, de egyúttal milyen felelősség is munkakörének betöltése és érzi azoknak az erkölcsi kötelezettségeknak a súlyát, amelyet a kiváló elődöknek munkájára reá.

— A közvélemény élő erő, — folytatta az új sajtófőnök — olyan tényező, amely nem kapcsolható ki s a legnagyobb komolysággal és hittel kell foglalkoznunk vele. Távoli megyéből jöttem, ahol a főispán a végvári kapitány szerepét tölti be s ahol az ember megtanulja megismerni a magyarság politikai feladatait. Őszinte szívet, hitet és jóakaratot hoztam magammal. Barátságot irántatok és jóakaratot a magyar sajtó iránt, mely annyiszor tett hallatlan szolgálatot a magyarság és nemzet ügyének.

— Szeretném, ha meg tudnám érteni a sajtóval azt, hogy csak úgy lehet a nemzetépítés eszköze, ha visszanyúl azokhoz a régi tradíciókhoz, amelyek az újságírásnak a nemzeti kultúra magas színvonalán való vezetését jelentették. Ha ezt elérjük és minden oldalon fel tudjuk ébreszteni azt a tiszta emberi jóakaratot, amelyet magammal hozok, hiszem, hogy

Megfázott?

ASPIRIN segít!

A minden tablettán látható „Bayer” kereszt, a megbízhatóság jele

Gyógyszertárakban kapható

segítségtekkel jó szolgálatot tudok tenni annak a bizalomnak, amely erre a helyre állított.

A sajtófőnök szavait lelkes taps követte.

A Kormányzó újévi békeszózatja

Az újévkor szokásos politikai és diplomáciai üdvözlések sorából messze kimagasló esemény a Budapesten székelő diplomáciai testület szerencsekívánatainak kifejezése a kormányzó előtt. Ezt a nemzetközi szempontból is jelentős eseményt még fontosabbá teszi az a békeszózat, amelyet a kormányzó intézett Angelo Rotta apostoli nuncius üdvözlésére adott válaszában a világ népeihez és sorsának intézőihez.

— A Mindenható Isten világosítsa meg a népeket és egyéneket, hogy megtalálják azt az egyedüli utat, amely tartós megértéshez, békéhez és boldoguláshoz vezet! — A kormányzó ezt a mondatot vesszük ki a bölcs és magasszínvonalú beszédből. A tartós megértést, amit mesterségesen akadályoztak meg, s tesznek lehetetlenné ma is. A békét, amelyet gyűlölettel, megalázással, rágalommal nyomnak el. A boldogulást, amelyhez minden nemzetnek, népnek, országnak egyaránt joga van, amelyet azonban csak azok akarnak kisajátítani, akik mások megrablásán, rabságán és szenvedésén építették fel uralmukat.

Mikecz Ödön dr. az új sajtófőnök

„A Mindenható Isten világosítsa fel őket!” — mondja a kormányzó messzehangzó szózatában. De világosítsa fel a mi szegény magyar népeinket is arról, hogy a mi igazi bélicénknek először itthon kell elkövetkeznie egymás megértésében és boldogulásának elősegítésében. Nem gyógyíthatjuk azokat a bajokat, amelyek határunkon kívül, másokon rágódnak, de erősíthetjük azt a szervezetet, amely a miénk, hogy erős és ellenálló legyen. Hogy megértés, béke és boldogulás legyen idehaza. Magyar a magyarért éljen és dolgozzék a haza és nemzet előbbrejutására...

Kilencmillió csonka Magyarország...

Nagy magyar jövők megajzolóinak álma volt a harmincmillió Magyarországnak, amelynek gondolata a békebeli évek nyugodt életében szinte az erőteljes magyar nemzet végcéljaként kezdett beidegződni a köztudatba. De jött a háború vértengere, s abba belepusztult az évezredek nemzet színe-virága. Az az erőteljes férfinemzedék, amely a fajfenntartás büszke és életképes alanya volt. Jött a szörnyű trianoni béke vízőzönű áradata, amely elmosta az ősi határt, s négy és félmilliónyi magyar testvért szakított el tőlünk keserves megalázásra, szörnyű börtönre. Itthon pedig maradt nyolcmillió magyar, amely hiába várja ma is a vízőzön olaját hozó békegalambját.

De nem roskadt össze! Nem adta fel nemzeti céljait! De nem áll el őseink örökül hagyott végrendeletétől: az újabb ezer év méltó megalapozásától! Életképessége nem törött meg. A magyar faj dolgozik, ami

szent feladata és szaporodik, ami Istentől rendelt hivatása. Most olvassuk a „Magyar Statisztikai Évkönyv” 1934. év végéről szóló adatait hazánk természetes szaporodásáról. Az adatok szerint 1934. év végén 8,898.367 lélek volt Csonka-Magyarország népessége. Mást is olvassunk az adatok-

ból. Azt, hogy Magyarország lakossága 1936. őszén, október végén, vagy novemberben el fogja érni a 9 milliót.

Felemlő tudat ez! Az életképességnek, az élni akarásnak erős és megdönthetetlen ténye. Azt jelenti, hogy nem vesztet el a magyar, mert a legfőbb ereje önmagában van!

Egy napszámos halálos balesete miatt kártérítés fizetésére kötelezték a vallásalapot

Hérics Sándor egeraljai napszámos a Katolikus Vallásalap veszprémi megyei uradalmában az erdőirtásnál dolgozott. A nehéz fatörzseket a munkások vállra emelve hordták össze, nem törődve a munkafelügyelők figyelmeztetésével, hogy az veszélyes. Egyik fatörzs sulya meghaladta a munkások erejét, ingadozni kezdett a vállukon s a napszámosok az utolsó pillanatban csak gyors ugrással tudtak a veszedelmes helyzetből kimenekülni. Hérics Sándor azonban nem volt oly szerencsés, mint társai, mert eltévesztette az irányt, éppen a fatörzs alá ugrott és a lezuhanó mázsás suly agyonütötte a munkást. Özvegye baleseti kártérítés iránt pert indított a Katolikus Vallásalap ellen.

Keresetének végső fokán a Kuria is helytadott. Az indoklás szerint a Vallásalapot kártérítési felelősség sem vétkességi, sem tárgyi, sem pedig azon az alapon nem terheli, hogy az elhalt munkást nem biztosította. A Kuria 84. számú jogegységi határozatának indokaiban kimondott jogelv szerint azonban, aki nagyobb terjedelmű akármilyen gazdasági vagy

ipari üzemet folytat, már az érdekelt felek vagyoni viszonyaira tekintettel is a jogban érvényesülő méltányosság elvénél fogva felel az ezen foglalkozás vagy üzem gyakorlása közben a másnak vétkesség nélkül okozott károkért. Minthogy a jelen esetben a halálos baleset a Katolikus Vallásalap érdekét szolgáló erdőgazdasági tevékenység körében és annak folyamánaként következett be az uradalommal szemben, Hérics Sándor hátrahagyott családjának egy szoba-konyhás házon kívül egyéb vagyona nincsen, az idézett jogegységi határozat által megkívánt feltételek fennforognak.

Nem találta alapsznak a Kuria azt az érvelést, hogy a véletlen károkozásra vonatkozó jogszabály alkalmazását a balesetet szenvedett munkás vétkessége kizárja, mert a fatörzset figyelmeztetés ellenére szállították valón. A fatörzs szállításának ez a módja ugyanis szokásban volt, tehát annak gyakorlását a figyelmeztetés dacára sem lehet az elhalt hibájával megállapítani. Nincs bizonyítva az sem, hogy a baleset azért következett be, mert az elhalt szándékosan, vagy az ugrás irányának eltévesztése folytán a fatörzs alá ugrott. A halálos baleset ki nem deríthető okból következett be. A biztosítás pedig Hérics Sándornak éppen úgy csupán jogában, de nem egyszersmind kötelességében is állott, mint a Katolikus Vallásalapnak.

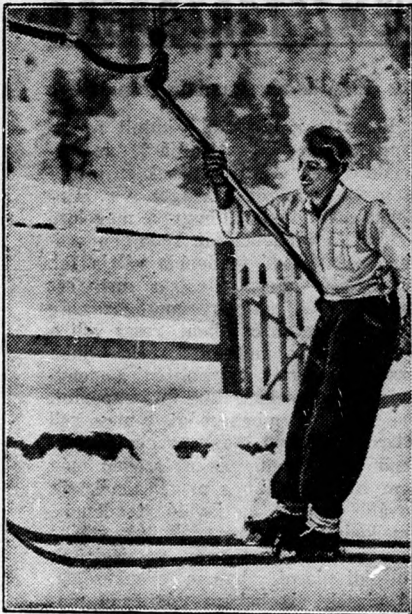
Ilyen körülmények között, habár biztosítás esetén az özvegy kára legalább is részben megtérült volna, a biztosítás elmulasztását annak ellenére sem lehet az elhalt hibájának tekinteni, hogy figyelmét fel is hívták az önkéntes biztosítás lehetőségére. Helyes tehát a kir. ítélőtáblának az a döntése, hogy a Katolikus Vallásalap kártérítési felelősségét méltányossági alapon megállapította.

Tekintettel azonban arra, hogy a Vallásalap vagyona közérdekű célt szolgál és a méltányosságon alapuló kártérítési felelősség nem terjed ki szűkséggé az egész kár megtérítésére, a kir. Kuria azt találta helyénvalónak, hogy az özvegynek a baleset következtében szenvedett kára közté és a Vallásalap között egyenlő arányban megosztassék.

Négy kisleány mint újévi ajándék.

Ewald Zimmerlein németországi asztalosmester felesége az Újév-napjára forduló éjszaka négyes ikreknek adott életet. A német kormány megjutalmazta a házaspárt.

Drótkötelen a magasha.

St. Moritzban, a híres téli sporthelyen, a síelőket egy elmés szerkezet viszi fel a kiindulópontira.

Antal István dr. államtitkár elfoglalta hivatalát

Antal István dr. igazságügyminisztériumi államtitkár január hó 7-én foglalta el hivatalát az igazságügyminisztériumban. Ebből az alkalomból Lázár Andor dr. igazságügyminiszter a minisztérium egész tisztviselői kara előtt üdvözölte új munkatársát.

— A viharos és folyton változó politikai élet teréről jön az államtitkár ur ebbe a minisztériumba, — mondotta a miniszter — amely a nyugodt elmélyedést kívánó, mindig a dolgok lényegét kereső, komoly munkának a felszentelt hajléka. Meg vagyok győződve, hogy azokkal a kiváló képességekkel, amelyekkel az államtitkár ur eddigi munkáját ellátta, örömet fog találni és szép eredményeket fog produkálni az igazságügyminisztérium kiváló tisztviselői karával karöltve. És meg vagyok győződve, hogy ő éppen olyan szeretettel és lelkesedéssel fogja szolgálni a magyar igazságügyet, mint a minisztérium összes tisztviselői és meg vagyok győződve, hogy a minisztérium tisztviselői azzal a szeretettel és megértéssel fogadják őt, amely szeretet és megértés a közös munkának az eredménye érdekében feltétlenül szükséges.

A tereben összegyűlt tisztviselők éljenzéssel fogadták az igazságügyminiszter szavait.

Ezután Antal István dr. államtitkár a következő szavakkal köszöntö meg a miniszter üdvözlését:

— Hálásan köszönöm azokat a megértő és meleg szavakat, amelyekkel a miniszter ur engem köszönteni és engem a minisztérium tisztviselőkarának bemutatni kegyes volt. E szavakra csak két ígéretet tehetek: minden erőmmel azon igyekszem, hogy a miniszter ur odaadó és hűséges munkatársa legyek és hogy tőlem telhetőleg én is támogassam és előmozdítsam azt a hatalmas munkát, amelyet ő a minisztérium élén már negyedik esztendeje a magyar igazságügyek, de egyben az egész magyar haza javára kifejt.

— Tisztában vagyok azzal, hogy mi itt, e falak mögött, csak egyetlen fajta politikát ismerhetünk: ez az egyetemes nemzeti politika, amelynek alapja, lényege, célja és értelme: a független Magyarország, illetve annak töretlen, integer keretei között

élő magyar nemzetállam és e nemzetállam fundamentumán nyugvó, öncélú magyar nemzet. A jog nem cél, mert a cél a nemzet; a jog csak eszköz a nemzet szolgálatában. Midőn tehát a magyar igazságügyek és a magyar jogpolitika reám bizott teendőinek ellátását a mai nappal megkezdem, teljesen tisztában vagyok vele, hogy ezzel a munkával nemcsak szoros értelemben vett jogász tevékenységet végzek, de egyben az egyetemes magyar nemzeti politika nagy ügyét is szolgálom, sőt csak akkor és addig végzek a szó nemes és tiszta értelmében felfogott jogász munkát, ameddig ez a munka nem akadályozója, de előmozdítója a nagy nemzeti célok elérésének.

A minisztérium tisztviselői kara lelkes éljenzéssel fogadta az államtitkár szavait.

Ezidén is lesz német és olasz gazdaifjusági csereakció

A Falu-Gazdaszövetség ebben az évben is megrendezi a német és olasz gazdaifjusági csereakciót. A magyar gazdaifjak, a szokásnak megfelelően, tavasztól őszig maradnak külföldön, ahol mint családtagok részt vesznek az összes előforduló gazdasági munkákban és ezen idő alatt díjtalan ellátásban részesülnek. A csereakcióra csak olyan 17 évesnél idősebb ifjak vétetnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak és egy magyar vagy külföldi csereifjú családtagként való befogadását vállalják. A bejelentések a szülők részéről történnek, de a jelentkezőt ajánlania kell a szülők lakóhelyén levő Faluszövetségnek, gazdasági egyesületnek, vagy gazdakörnek, továbbá a Hangya, vagy hitelszövetkezet vezetőségének, ezenkívül a községi előjáróságának is. A részvételi díj 190 pengő, mely összeg két részletben fizetendő és ebben

benfoglaltatik az oda- és visszautazás, valamint az őszi hazatérés alkalomával rendezendő tanulmányi kirándulás költsége, teljes ellátással együtt. Jelentkezési határidő február hó 25. Bővebb felvilágosítást az érdeklődőknek a Falu-Gazdaszövetség (Budapest, V., Báthory-utca 24.) nyújt.

ADÁS-VÉTEL

Szülőtelepítők különös figyelmébe! Szülőtelepítők közönséges és különleges fajokban, ugyszintén gyökeres és síma hazai vesszők, telepemen a legolcsóbban megrendelhetők. Szaktanácsokkal és a szülőtelepítésre vonatkozó irányelvekkel ellátott legújabb nagy képes árjegyzéket feltétlenül kérje, díjmentesen küldöm. Címem: Tóth János, Gyöngyös. Postafiók 82. Szülőtelepe és lakása: Vissontai szülőhegy.

A FALU BARÁTJA

Maxim

PETROLEUM GAZLÁMPA
2 FILLÉR 10 RÁRA

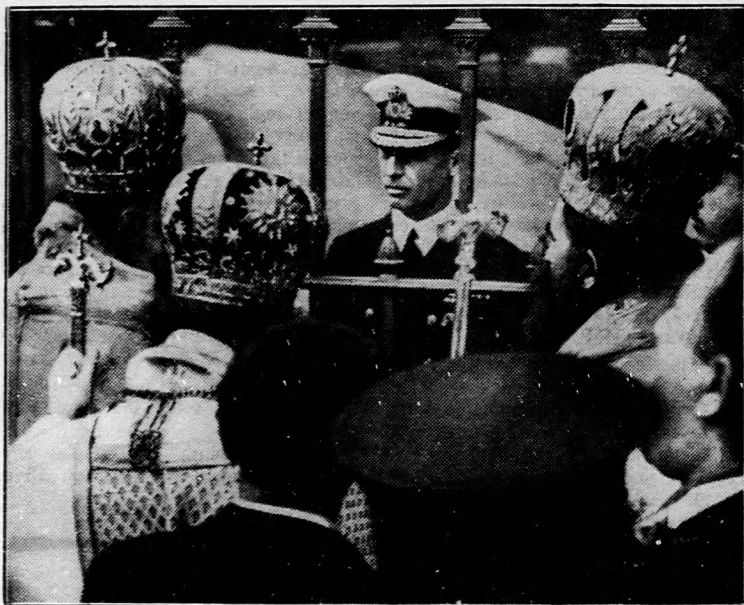
A Maxim lámpa

20-szor akkora fényt ad, mint egy közönséges beles petróleumlámpa, de csak $1/2$ annyi a fogyasztása

Kérje a 195. számú árjegyzéket

Ardó József műszaki szaküzlet
Budapest, VI, Vilmos császár-ut 43

Tel. *21-6-34

György görög király egy vallásos ünnepségen Athénben.

Aki 100 holdon felül gazdálkodik, nem kérheti a gépvásárlás hatálytalanítását azon a címen, hogy az előljáróság nem hitelesítette a kötlevelet

Álmán József és neje, született Kovács Virág, beregbszörményi gazdálkodók 1928-ban traktort vásároltak az *Automobil és Traktorkereskedelmi Rt.* budapesti cégtől. Álmán és felesége ebben az időben 40 hold saját és 66 hold haszonbérlet földön gazdálkodtak.

Hét évvel későbben pert indítottak a vételügylet hatálytalanítása iránt azon a címen, hogy *ők kisbirtokosok, tehát az előljáróságnak hitelesítenie kellett volna a kötlevelet, ami azonban nem történt meg, tehát a vételügylet érvénytelen.*

A keresetet mindhárom bírói fórum elutasította. A Kuria ítélete szerint Álmánék által is valódinak elismert községi bizonyítvány alapján helyesen állapította meg a fellebbezési bíróság, hogy 1928-ban, vagyis a traktor vételekor 40 hold saját és 66 hold haszonbérlet mezőgazdasági ingatlanon gazdálkodtak. E tényállás alapján pedig a vételügylet megkötésekor nem voltak kisbirtokosok, tekintettel arra, hogy a megrendelés gyűjtéséről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 27483—901. K. M. rendelet 6. §-a szerint *kisbirtokosok alatt azokat a mezőgazdákat kell érteni, akiknek (tulajdonos, bérlő, haszonélvező) gazdasága a 100 kataszteri holdat meg nem haladja. Minthogy Álmán József*

és felesége saját és haszonbérlet gazdasága 106 kataszteri hold volt, a kötlevelelre vezetett aláírásuk községi előljárósági hitelesítésre nem szorult, s ennek hiányában a vételügylet érvénytelensége nem is vitatható.

Azt a tényt pedig, hogy a 66 hold haszonbérletnél társuk is volt, s ők maguk a bérletből csak összesen 36 holdon gazdálkodtak, *miután az alsóbíróságoknál nem érvényesítették, a polgári perrendtartás értelmében a felülvizsgálati eljárás során már figyelembe venni nem lehetett.*

Ezen az alapon a királyi Kuria elutasította Álmán Józsefet és feleségét a vételügylet hatálytalanítása iránti keresetükkel.

Az új magyar-cseh áru egyezmény.

Az új magyar-cseh áru egyezmény az újév első napján lépett életbe. Az egyezmény öt csoportba osztja azokat az exportcikkeket, amelyek Csehország felé számításba jöhetnek és az érdekeltségek megalapozásával vették tudomásul a *Külkereskedelmi Hivatal* erre vonatkozó tájékoztatóját, miután úgy látják, hogy a megkötött egyezmény minden várakozásukat, ha nem is teljes mértékben, de legalább is jórésztben kielégíti.

NEMZETGAZDASÁG

Az 1935-ös év gazdasági mérlege

Rossz kilátásokkal indult az elmúlt 1935-ös év. Mindjárt az esztendő elején elemi csapások sujtották a magyar mezőgazdaságot, s mindenki attól tartott, hogy a megelőző év javuló tendenciáját 1935-ben erősen rosszabbodó tendencia váltja fel. Az évvégi zárlat ellenben nem ezt mutatja. A magyar mezőgazdaság exportja ugyan csökként, rossz volt a termés és a megelőző évinél jobb árak sem tudták kigyenliteni a mennyiségileg sokkal kisebb exportot. De ezzel szemben mégis meg kell állapítanunk azt, hogy az elmúlt esztendő nagyjában és egészében még sem volt rosszabb a megelőzőnél, sőt tovább tartott a javuló tendencia, emelkedett külkereskedelmünk értéke és nemcsak, hogy nem veszítettünk külföldi piacot, hanem ellenkezőleg, új piacok is bekapcsolódtak a magyar külkereskedelem tevékenységébe.

A római olasz-magyar-osztrák hármasmegállapítás áldásos hatásai az elmúlt évben is mutatkoztak. Olaszország és Ausztria hatalmas mennyiségű búzát és Ausztria ezenkívül még lisztet is vett át Magyarországtól. Ha nem is tudtuk elérni Ausztriával szemben a szerződésben meghatározott 1:1.5 arányt, a legutóbbi időben bevezetett 13 százalékos valutafelár, amelyből 10 százalék illeti meg a magyar exportot, mindenesetre élenkítőleg hat az Ausztria felé irányuló magyar exporttevékenységre. Olaszországgal szemben is áttért a magyar külkereskedelem a magán-kompensációs rendszerre, amely nyugodtabb lebonyolítást biztosít az ideirányuló magyar exportnak. Külön említést érdemel a magyar cikkek nagy térhódítása *Németországban*, amelynek folytán Németország ma már oly hatalmas szerepet játszik a magyar külkereskedelemben, amelyre eddig még példa nem volt. *Csehszaggal* az elmúlt évben megszünt végre a négy évig tartó szerződésen kívüli állapot és remélhető, hogy a magyar-cseh gazdasági kapcsolatok a közeljövőben még jobban kibővülnek.

A magyar ipar exporttevékenysége is fokozódott és ezzel egyenlő fontosságú eredmény az is, hogy az ipar nyersanyagellátása is minden zökkenő nélkül folyt le az elmúlt esztendőben. Mindezeknek az eredménye az, hogy az elmúlt esztendőben a rossz termés és a növekvő behozatal ellenére is sikerült megőrizni, sőt fokozni a magyar külkereskedelem aktivitását.

A magyar falu és a selyemtenyésztés

Mihók Ernő miniszteri osztálytanácsos, selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott előadása

A *Vasárnap* múlt évi 52-ik számában beszámoltunk arról, hogy Mihók Ernő dr. miniszteri tanácsos, selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott, december hó 11-én, a *Falu-Gazdaszövetség* Báthory-utcai székházában igen nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott: *A magyar falu és a selyemtenyésztés* címmel. Ugyanakkor közöltük azt is, hogy a rendkívül érdekes és tanulságos előadást teljes terjedelmében folytatólagosan közölni fogjuk. Az első közlemény alább következik:

Mélyen tisztelt Uram!

Elsősorban is méltóztassanak megengedni, hogy hálás köszönetet mondjak a *Falu-Gazdaszövetség* igen tisztelt vezetőségének, hogy módot adott nekem arra, hogy egy olyan gazdasági ágról, mint a selyemtenyésztés, illetve helyesebben a selyemgubótermelés, mely a falusi nép legszegényebb néprétegéig, kivált a falusi lakosság legnincstelenebb részéig lehúzódik: e helyütt felszólalhassek.

Szerény meggyőződéselem ugyanis az, ha valahol indokolt e kérdéstről beszélni, ha valahol reá lehet és reál kell mutatni arra, hogy milyen fontos érdekek fűződnek kivált a falu lakossága szempontjából e termelési ághoz és mennyire lehetséges és mennyire kell és szükséges ennek a felkarolása és fejlesztése, ugye ez elsősorban a *Falu-Gazdaszövetség* kell, hogy legyen, melynek célkitűzéséhez: a falu népének boldogításához a kereseti lehetőségek feltárásával és emelésével a selyemtenyésztés révén hathatósan hozzá lehet járulni.

S ha most még utalok arra, hogy a selyemtenyésztés egy zárt termelési egység, ahol a *petétől kezdve a legragyogóbb selyemszövetig mindent idehaza lehet előállítani*, akkor, anélkül, hogy az autarchia (önellátás) vádjába esnénk, e termelési ág létjogosultságát kivált a mai időben, amikor minden nemzet az önállóság politikáját nemcsak hirdeti, hanem gyakorlatilag meg is valósítja, mindenkinek el kell ismerni. Ha pedig a termelési egységnek a faluval, illetve a falu népével kapcsolatos részét, azaz: *tisztán csak a selyemgubótermelését nézem, ahol a falvak népe, illetve a selyemgubótermeléssel foglalkozó egyén e termelésbe nem ad mást, csupán a munkáját*, akkor azt hiszem, máris nyilvánvalóvá tettem, hogy e termelési ággal elsősorban a falusi munkanélkülieknek célszerű foglalkozniok. Ha pedig rámutatok arra, hogy a selyemgubótermelés éppen abba az időbe esik, — április

végétől június első napjáig — amikor alig van más mezőgazdasági munka és hogy ezzel a gyermekektől kezdve az aggokig mindenki foglalkozhat, akkor értem el következtésem végső céljához, mely ugye szól, hogy: selyemgubótermeléssel minden falu lakossága, — ahol megfelelő lombozható eperfa rendelkezésre áll — kivétel nélkül foglalkozhat és foglalkoznia kell, mert

1. *önmagának szerez egy tisztességes kereseti lehetőséget;*
2. *a selyemgubó további feldolgozása révén másoknak: nevezetesen az ipari munkásságnak is megélhetési lehetőséget nyújt;*
3. *mert — amint előbb említettem — a selyemtermelés zárt termelési egység lévén — a termelés, feldolgozás és kereskedelem révén az összes erre fordított tőkék visszakörülnek a hazai gazdasági élet vérkeringésébe;*
4. *mert a selyemtermelés révén, kivált az utóbbi időben, exportlehetőségekre is nyílik alkalom és így az államháztartás valutakészletét is növelni lehet.*

De vegyük csak sorjában a dolgokat és nézzük, mit mond a statisztika, mit mondanak a konkrét tények alapján összeállított számok; a számok, amelyek éppen azért, mert konkréték: megdönthetetlenek; a

számok, melyek az igazság erejével hatnak, amelyek beszélnek, amelyek mellett még a leglaikusabb ember sem tud gondolkodás nélkül elmenni, mert lenyűgöző erővel mutatnak rá igen gyakran arra, hogy hol a hiba, mi a teendő?

Az első statisztika arról szól, hogy hazánkban tíz évi átlagban, 1925-től 1934-ig bezárólag, mennyi volt a valódi, azaz hernyóselyem-behozatalunk és kivitelünk. Tehát amíg a kivitel, amelyben az idehaza fel nem dolgozható selyemgubóhulladékoktól kezdve a legombolyított szálselyem, (grege) selyemfonál, selyemcérna és selyemszövet is szerepel, 10 évre évi átlagban 1.274 mm-át tett ki 4.796.000 pengő értékben, addig a behozatal évi 3.594 mm-át tett ki évi 18.423.000 pengő értékben, ugye, hogy a behozatali többlet e 10 évben évi 2.320 mm-ra rugott 13.627.000 pengő értékben.

Amint e számok bizonyítják, kereskedelmi mérlegünket, ime, súlyos deficit terheli egy olyan gazdasági ágban, amelynél minden idehaza állítható elő és így a termelési egység alapanyagát képező s a falusi lakosságot legjobban érintő része: a selyemgubótermelés, nemzetgazdaságilag is indokolt!

(Folytatjuk)

Egy pohár sör bádopalackokban

A németek üzleti leleményességét dicséri ez az ujtítás, amely mindjobban fokozódó népszerűségnek örvend Amerikában

SZÖVETKEZETI ÉLET

Hitelsszövetkezeti székház- avatás Szakcsón

Sokáig emlékezetes napja lesz Szakcs község lakóinak az a lélekemelő ünnepély, amellyel a múlt esztendőben a hitelsszövetkezet igazgatósága az ujonnan épült szövetkezeti házat felavatta. Ünnepi szentmise után a község lakói Tóth Lajos plébános vezetésével a szövetkezet ujonnan felavatandó helyiségeibe mentek, hogy azt az egyház szertartásai szerint felszenteljék. Utána Szijártó László, szövetkezeti elnök, igazgató-tanító ünnepi beszédet mondott, melyben először is köszönetet mondott az új helyiség felszenteléséért.

— Ünnepeket ül a község és benne a hitelsszövetkezet, — mondotta — a polgári erények legszebbikének, legnehezebbikének, de egyuttal a leghasznosabbikának: a *takarékosságunk az ünnepe*. — A továbbiakban rámutatott a szónok azokra a körülményekre, melyek ezelőtt pár évtizeddel szükségessé tették a hitelsszövetkezet megalakulását. Abban az időben nem lévén szövetkezet, sem a gazda, sem az iparos, sem a polgárember kölcsönhöz nem juthatott tisztességes feltételek mellett. Aki megszorult és pénzre volt szüksége, az csak az uszoráshoz fordulhatott. De most már más a helyzet. A község akkori vezetői bölcsen felismerték a helyzetet és okos előrelátással megalakították a hitelsszövetkezetet, mely azóta is az összes érdekelték teljes megelégedésére az Országos Központi Hitelsszövetkezet hathatós segítségével zavartalanul működik és ennek eredményeképpen ott áll ma a község legszebb telkén a község legszebb háza: a hitelsszövetkezeti székház. Ez a ház időtlen-időig hirdetni fogja a község lakóinak élniakarását, takarékoságát és életképességét. Innen fog fakadni a szövetkezeti tagok jóléte és rajtuk keresztül a községé is.

Végül hálás köszönetet mondott a szövetkezet elnöke mindazoknak, akik eszméikkel, gondolataikkal, terveikkel, tanácsaikkal, segítségükkel és munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a kicsiny magból és palántából jól meggyökeresedett terebélyes fa lett, majd annak az óhajának adott kifejezést, hogy az új székház a takarékoság, a vigasztalás és a segítség háza legyen.

A szép és felemelő szövetkezeti ünnepséget a Szózat hangjai zárták be.

Szilágyi László dr. előadása a rádióban. Január 7-én délután 6 órakor Szilágyi László dr., a Magyar Szövetkezetek felelős szerkesztője, érdekes előadást tartott a rádióban a *hitelsszövetkezetekről*. Az előadás során vázolta azokat az előnyöket, amelyeket a hitelsszövetkezetekben való tömörülés nyújt a kisembereknek, különösképpen a személyi hitel nyújtása

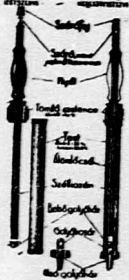
révén. Vázlatosan ismertette a hitelsszövetkezeti szervezkedés hazai fejlődésének történetét, majd a hitelsszövetkezeti központ és a falusi hitelsszövetkezetek működését.

Rendezték a Balatonon a halászati és fürdősi jogot

A Balaton fejlődésének egyik fontos kérdése a *halászati és fürdősi jog rendezése*. A parti nagybirtokosok közül néhányan gyakran értéktelen és sokszor mocsaras legelőterületeiket drága áron parcellázzák a nyaralni akaró, tulnyomó részben tisztviselő családok között. Az új telektulajdonos súlyos áldozatok árán kulturát teremt, épít, de a nyaralásért sokszor mégis tovább kell fizetnie, mert a volt partbirtokosok az adásvételi szerződésekben ugyszólván körszövegetül az egész Balatonparton kikötik, hogy az új birtokos a *halászatért, fürdésért, csónaktartásért évi 15—40 pengő*t köteles nekik fizetni, *meghatározatlan ideig*. Ezzel mintegy továbbra is fenntartják a part és a meder tulajdonjogát, ami a magyar magánjog szerint a mindenkor parti birtokost illeti meg.

A parcellatulajdonosok sokáig harcoltak ez ellen, de eredménytelenül. Most végre a Kuria elvi jelentőségű ítéletet hozott egy konkrét pörben és kimondotta, hogy a *meder és a víz tulajdonjoga a parti birtokost illeti meg, a tulajdonjog minden külön kikötés, vagy megjegyzés nélkül a parti telek tulajdonával átszáll a vevőre, az eladó tehát nem kérhet díjazást azért, hogy a vevő a saját területén halászik, fürdik, vagy csónakot tart.*

NETTOSPRIC

Szétszedve

Munkában

Legújabb szabadalom

„NETTOSPRIC“

dugattyúnélküli

gyümölcsápermetező készülék.

Olcsó, nincs benne bőrozsés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétzedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre, úgy bármilyen edényből, mint háti puttonyból.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalmazza hozzá:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Kertmunkásképző tanfolyam

A Duna-Tiszai Közi Mezőgazdasági Kamara „Purgly Emil mintagyümölcsöse és gyümölcstermelési kísérleti telep” a földművelésügyi minisztérium támogatásával létesített *kertmunkásképző iskolában 15 kertmunkástanuló felvételére pályázatot hirdet*. Felvételi kellékek: a) 18—24 éves életkor, ami születési anyakönyvi kivonattal igazolandó; b) igazolvány arról, hogy a folyamodó kizárólag földműveléssel, vagy kerti (esetleg szőlészeti) munkákkal foglalkozott; c) munkára teljesen alkalmas, tökéletes és erős testalkat, valamint jó látó- és hallóképesség; d) erkölcsi, valamint nőtlen-ségi bizonyítvány; e) az elemi iskola 4 osztályának elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány; f) akik katonai szolgálattal igazolnak, a felvételénél előnyben részesülnek. A fenti okmányokkal felszerelt kérvények a *Duna-Tiszai Közi Mezőgazdasági Kamarához* (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19. sz.) 1936 február 15-ig nyújtandók be.

A kisgazdaságok helyzete

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet minden negyedévben érdekes jelentésben számol be a mezőgazdasági üzemek helyzetéről. Az 1935. év harmadik negyedévének adatait most tették közzé. A jelentés bevezetőben hangsúlyozza, hogy az adatszolgáltató gazdaságok az elemi csapatok ellenére is *jobb terméseredményekről számolnak be, mint 1934-ben és ez jórészt az okosabb tájajművelésnek, a gazdák haladni, tanulni akarásának és képességének tudható be*. A termésadatokban a *kisgazdák általában magasabb hozammal szerepelnek, mint a középbirtokosok*. A pénzforgalmat feltüntető táblázatokban a növénytermelésből az 1935-ös év jóval több bevételt mutat az előző évihez képest és ez részben a nagyobb termésből, részben a kedvezőbb terményárakból alakult ki. Az állattenyésztésből származó bevételek csökkentek. Végül megállapítja a jelentés, hogy a *kisgazdaságok bevétele túlhaladja a kiadásokat, míg a középbirtokosnál a bevételek éppen fedezik a kiadásokat*.

Szőlősgazdák a szeszkérdésről

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legutóbbi ülésén Baross Endre dr. országgyűlési képviselő, ügyvezető-elnök ismertette azokat a tárgyalásokat, amelyeket az agrárérdekeltségek között lefolytatott. Sajnálattal állapította meg, hogy a *mezőgazdasági szeszgyártás részéről ma is olyan irányzat érvényesül, amelyek agrárellenes színezete van*. Reismann Zoltán dr. ügyvezető igazgató válaszlott ezután a szőlőgazdaság nevében azokra az ellenvetésekre, amelyek a szőlőgazdaság érvelésével szemben az ipari szeszgyártás részéről nyilvánosságra jutottak. Polgár Lajos dr. ügyvezető-igazgató a bor- és a gyümölcstermelésnek a szesz előállításában való részvételét fejtegette. A *szőlőgazdaság a szeszelőállítás rendjét a mezőgazdasági szeszgyártás minden jogos igényének figyelembevételével mellett kívánja rendezve látni*.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A homoki gazdálkodás

megjavítása igen nagy jelentőségű, mert hazánkban aránylag nagy területen vannak homoktalajjal, sőt nem csekély a futóhomok jellegű talajok kiterjedése sem.

Az utóbbi hét esztendőben a nyírségi homokon *Westsik* Vilmos gazdasági tanár tanulmányozta a homoki termelés módszereit és nagyon figyelemreméltó eredményeket ért el. Így az utóbbi, különösen száraz években is termelt a kísérleti gazdaságban katasztrális holdanként 12—17 mm rozsz és 60—90 mm burgonya, amikor a régi módszer szerint gazdálkodó szabolicsi birtokosok futóhomokjainkon csak 6—8 mm rozsz és 30—50 mm burgonyatermést értek el kátholdanként.

Westsik Vilmos értékes megállapításai a következők:

1. A tengeri nem jó előveteménye a búzának és a burgonya a rozsnak, mert ezek későn kerülnek le a földről, az őszi gabonák alá a talaj megfelelő előkészítésére idő nincs. Más oka a gabonák gyenge fejlődésének és csekély terméshozamuknak az, hogy a kukorica és burgonya nagyon kiélik a talaj vízkészletét, ezért — különösen száraz években — a vetések annyira hijjával vannak a talajnedvességnek, hogy alig tudnak kiemelni.

2. A hosszantartó nyári szárazságokat jobban türik azon homokföldek növényei, amely földek istállótrágyázásban részesültek. Igen jó eszköz a szárazság bajainak orvoslására a zöldtrágyázás is.

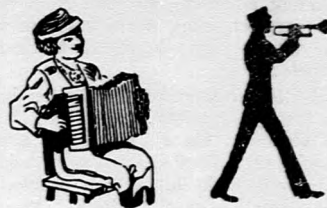
A jó vizeztartósság érdekében arra kell tehát törekednünk, hogy a homokföldek lehetőleg minden harmadik évben kapjanak istállótrágyát. Ez súlyos feladat, mert hiszen tudvalevőleg éppen homoki gazdaságainkban oly csekély istállótrágya termelődik, hogy rendszerint a homokbirtok csupán a szántóföld egyhatod részét képes ellátni istállótrágyával. Ezért helyes volna a szántóföldnek legalább egyhatodán pillangósvirágú takarmány- és zöldtrágyanövényeket termesztetni.

A tiszántuli homokvidékek jól bevált zöldtrágyanövénye a csillagfürt, a duna-tiszaközi meszes homoké pedig a fehér somkóró. Takarmányul pedig termelésre ajánlatos a takarmányrozsa, a szőszösbükköny, a homoki borsó, a nyulzapuka és a jobb földeken a lucerna.

3. A szárazság okozta károk enyhítésére igen hatásos eszköz — mint már annyiszor megirtuk — az őszi szántás is. Így az 1934. évi hosszantartó tavaszi szárazság nyújtott tanulságos példákat, hogy mennyivel erőteljesebb fejlődést mutat a kukorica az őszi szántásban, mint a tavasziban. Téves tehát az a Nyírségben elterjedt vélemény, hogy a kukorica szereti a tavaszi szántást.

Méhészeti tudnivalók

A télen etetésre szorult méhcsaládot csak tiszta és langyosra melegített mézzel etessük. És úgy, hogy — ha bármiként (üveggel, vagy locsolással) történik is az etetés — a méheket be ne mészöljük, mert ezáltal

**Hegedű —
Harmonika —
Rádió** és az összes
hangszerekről árjegyzéket
ingyen küld

MOGYORÓSSY

hangszermester
Budapest, Rákóczi-ut 71

születüket koptatjuk, életüket pedig rövidítjük.

A télen szomjazó méhcsaládot (tulzagsárról, ikrás mézhulladékról s hidegben való kirepülésről ismerhetjük fel) úgy csitíthatjuk el, hogy a fészkek utolsó lépét, melyet a méhesomó elér: felforralt, de langyosra hűtött vízzel bőségesen behintjük.

Ez az itatás — addig, amíg a méhek ki nem repülhetnek — 10—15 naponként ismétlődhet.

Ha méhcsaládunk télidején hamenésbe esik, (lepiszkolt lépekről, bűzös szagról tudhatjuk meg), akkor lehetőleg olyan tulfűtött helyiségbe visszük, hol szennyükkel nem sok kárt okoznak. Itt kirakjuk s a meleg levegőben szétrepülve, megtisztulnak. Majd, midőn elfáradnak, ideoda (legtöbb része a keretekre) lerakódik, miután a kaptárba tehetjük.

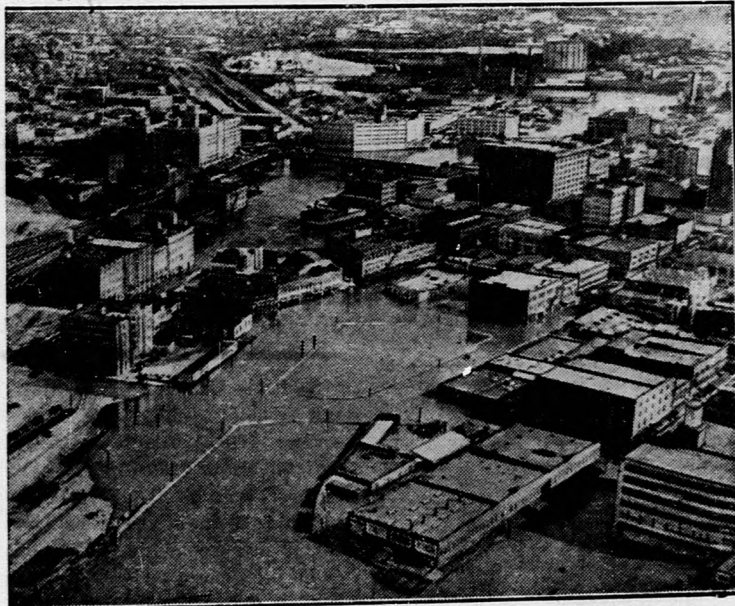
E művelet után lehűtjük a szobát s másnap — ha tökéletesen végeztünk — bátran kitehetjük a kaptárt.

A szükséges téli vizsgálatokat (kaptárnyitást) szabad levegőn sohasem eszközöljük, mert ez úgy hat a méhekre, mintha például a leizzadt embert jég hátára állítanók. Örökös betegségbe lökénének, amelynek hamarosan halál a vége. Hanem, ha fel kell nyitnunk a kaptárt, vigyük langyos helyiségbe s ott állapítsuk meg a tennivalókat.

Asztalos P. Kálmán.

A záptojásszag

felléptéről hallunk több oldalról a fiatal boroknál. Nem valami gyakori jelenség, ezért sok borgezda gondolkodóba esik, hogy vajjon honnan keletkezik ez a kellemetlen szag a borban, veszélyes-e a bor további fejlődésére és hogy kell az ilyen borokat a kellemetlen szagtól megszabadítani.

Houston amerikai várost előntötte a Buffalo Bayon nevű megáradt folyó

Ez a szag bizonyos kénvegyületekből keletkezik és azért kénhidrogén-szagnak is szokás nevezni. Nem borbetegség ez, csak borhiba. Nem veszélyes és elég könnyen megszűnethető.

A kénhidrogén belekerülhet a borba bizonyos utakon, vagy pedig benne képződik. Ha a lisztharthat elleni védekezés a fűrtőkről nem mosódik le, a mustba került kénpor okozhatja a kellemetlen szagot. Hogy ezt elkerüljük, a mustokat szűretkor, mielőtt forrásnak indulnak, le szoktuk nyálkázni.

A hordók bekénezésénél lecspegező kénből, vagy ugyanekkor a tökéletlen elégsé folytán a hordó falaira lerakódó finom kénporból keletkezhet kénhidrogén.

Ha a bort sokáig hagyjuk a seprőn és a seprő bomlásnak indul, vagy sokszor a hordó fenekére leülepedett derítanyag bomlása után is keletkezhet kénhidrogén, ha a bort a derítés után kellő időben nem fejtjük le az üledékről.

A záptojásosság enyhébb esetekben a bornak szellőztetéssel való átféjtése után eltűnik. Ha a kénhidrogén erősebb, akkor a szellőztetés után erősebben kénezett hordóba kell a bort átféjteni. Ha az egyszeri kéne fejtés nem segített, az eljárást egy idő múlva megismételjük. A kénezés után a bor kissé zavaros lesz, azonban a megtisztulást derítéssel, vagy szűréssel siettetjük. A tiszta bort az üledékről mielőbb fejtjük le, hogy a kén fel ne oldódjék és a szag újra fel ne lépjen.

Vörösboroknál az erős kénezés gyengíti a bor színét, miért is ezekből inkább szellőztetéssel tüntessük el a kénhidrogént, vagy előzetes — kicsinyben végzett — próba sikere esetén: házasítással segítsünk a bajon.

Apró írtanácsok

A **pulykák** rendszerint február közepétől kezdve melegebb napokon már párzanak, sőt március elején már tojnak is. Egy kakasra 8—10 tojót szokás számitani; gondoskodni kell azonban néhány tartalékkakasról is abból a célból, ha szükségesnek látszik, hogy hozzáengedhessük a falkához. Fontos tudni, hogy a pulykakakas egy párzással az illető tojó összes tojásait megtermékenyíti, így tehát ügyelnünk kell arra, hogy a kakasok egymást ne zavarják a párzás körül. A falkát tartásuk szem előtt és a párzó pulykától a többieket tartásuk távol. Nagyon célszerű eljárás — Winkler szerint — a kakasokat két csoportra osztani és az egyik csoportot délre, a másikat délután kiereszteni. Ha kellő figyelemmel járunk el, akkor számíthatunk rá, hogy valamennyi tojás csiraképes lesz. Ha pedig úgy látszik, hogy sok az üres tojás, akkor biztosan lehetünk benne, hogy a párzás körül van a hiba, ha egyikként az állatok erősek, egészségesek és nem származnak rokon-tenyésztésből.

Vöröshagyma alá közvetlenül ne trágyázzuk a talajt, mert ez izét és eltartóhatóságát kedvezőtlenül befolyásolja. A trágyát az elővetemény alá adjuk. Földjét összelel mélyen meg kell szántani, tavasszal pedig mélyen megfogasolni. Vöröshagymát kétféleképp lehet termelni: magról és dughagymáról. A magról nyert hagyma azonban az őszig nem fejlődik ki kellőleg; nem lesz sem oly nagy, sem oly jómónóságú, mint a dugató után termesztett hagyma. Így a világhírű makói hagymát dughagyma után termelik. A makóiak március elején 100 m² területen 6—8 kg magot vetnek sekély árkoskába s ezeket 1—2 cm vastagságban betemetik földdel. A kikelt dughagymák között gondosan gondoskodni kell. Körülbelül augusztus második felére a dughagymák szára elszárad s a külső borítéklevelek halványpiros színt mutatnak. Ekkor elérkezett az ideje a dughagymák felszedésének. A diónál nagyobbakat eladják, mert ez már nem alkalmas a jövő évi dugtatásra. Ezeket a makóiak parázshagymának hívják. Nem alkalmas duggatásra az igen apró, úgynevezett zsiglhagyma sem. Legjobb az apró diótól mogyoróig terjedő nagyságok.

A **gyümölcsfa trágyázása** istállótrágyával hatásosan emeli a termést, mert hiszen a fának tápanyagokat juttat. De tapasztalt kertészek állítása szerint az ősi, vagy teleleji trágyázás egyuttal a legjobb védelem a fagykárak ellen is. Ez érthető is. A trágya korhadása közben a feltalajban erjedési folyamatok indulnak meg, melyek melegképződéssel járnak. Ez a meleg nem engedi a fagy lehatolását az érzékeny gyökerekhez.

A **tejet télen** is lehitve kell a kannákba önteni, mert a meleg tej a kannákban csak 4—5 óra alatt hűl le annyira, hogy a baktérium-erjedés megszűnjön. másrészt hűtés közben a tejből kiszállnak azok a kellemetlen anyagok, melyeket a szagfogyó tej fejtés közben elnyelt s amelyek a tejet undorító ízűvé tehetik.

Sáros répalevél, burgonya, besavanyított takarmány etetése közben szarvasmarháink néha hasmenést kapnak. Ennek mérséklésére egyszerű és bevált gyógyszer a porrá tört faszén. Egy kifejlesztett marhára naponta két szálcsont 10 dekát. Ha ezt a mennyiséget bizonyos korpadaggal elkeverjük, akkor állataink szívesen felveszik. Ha ilyen takarmányt nagy mennyiségben kell feletetnünk, akkor tanácsos mielőbb elkezdeni a szénporotestést és így mintegy megelőzni a bélműködési zavarokat.

Ellés után a tehenet védeni kell a hideg légvontató, ezért legjobb pokróccal letakarni. Első eledele is langyos korpavíz legyen. Így a magzatburkok kilökését is siettetjük. Pár nap múlva lehet fokozni takarmányadagját. A legmagasabb tejterméketet a tehenet az ellés után 6—7 hét múlva szokta adni. De azért az ellés utáni napokban ajánlatos a teheneket naponta többször fejni, mert a tejképzés ekkor gyorsan megy és a tojgy a gyakori fejés révén nagyobb munkára serkentetik.

PÁSZTORTÜZ

Magyarkanizsa behódolt...

Tudjuk, hogy a románok egy tollvonással eltörölték a megszállásuk alá került ezerestendős, sőt székely véreimknél ezerestendőnél is idősebb ősi magyar helyneveket. Mégcsak a zárjelbe szorított régi ősi magyar helynév felemlítését sem engedik. Ha tehát most — mondjuk — egy-egy román megszállás alatti részi magyar újság kezünkbe kerül, nincs olyan lángész, mely tájékozódni bírna a hajdanvaló magyar városok, falvak, földrészek hihetetlen furcsa, értelmetlen, zűr-zavarosn ostoba, eltorzult és kifecamított jelenlegi elnevezései után.

Egyéb erőszakosságai mellett most a szerbek is rávetették magukat az ezeréves ősi magyar helynevek elszlávosítására. Híres Szabadkából parancsszóval könnyen átfertőtették „Suboticát“. Mint a szálíngó hírekéből értesülünk, Zombor azonban nem fogadta el az újvidéki báni utasítást, hogy „Brankovics-esevo“nak csufolják. Európa szerte ösmert ősi magyar nevezéshöz gazdasági, kereskedelmi jelentőségű nagy érdekeire is hivatkozott az ősi hagyományok megbecsülésén felül. Ugyanígy Nagyikkinda város közgyűlése is egyhanguan kimondta, hogy nem hajlandó elfogadni sem a felkínált „Putnikové“, sem más nevet. Hiszen a város neve nem volt sohasem szerb jellegű s ennek az évszázados, patinás régi névnek megváltoztatását a történelmi mult sem engedi meg.

Mohol nevét „Travnikra“, Horgost „Conogoraira“, Martonost „Pravozlavcira“ kívánják megváltoztatni, de Mohol és különösen Horgos híres lovának és paprikájának világhíre miatt ragaszkodik régi nevéhez. Zenta városra, mely szinte elég történelmi, sőt világtörténelmi nevű a törökökkel vívott döntő nagy diadalmas csata alapján is, a „Karagyorgyevác“ nevet erőszakolják... Zenta még nem határozott ebben az ügyben, ellenben Magyarkanizsa behódolt s elfogadta, hogy ezentul „Pavlograd“-nak csufolják...

Szegény „Magyarkanizsa“! Szegény elszakított magyarok!

MÓRICZ PÁL

Szállítás közben 48 óra alatt vesztit súlyából a súldó 4—6, az idősebb sovány (100—120 kg-os) sertés 8—9, a fiatal hizott (130—150 kg-os) sertés 5—6, öreg hizott (180—200 kg-os) sertés 7—8 kg-ot, ha a bevagonirozás 12 órai koplaltatás után történik és ha utközben a sertések itatva lesznek, de etetve nem.

ASSZONYOKNAK, CEÁNYOKNAK

A disznóölésről

Ahol még karácsony előtt nem került rá a sor, alig várja a háziasszony, hogy a hidegebb idő beálltával leülhesse hízóját. Mindjárt könynyebb a heti étlapot összeállítani, ha a kamrából be lehet hozni egy darab füstölt kolbászt vagy oldalast, májas-hurkát vagy sonkát és ha a bődönök újra megtelnek frissen olvasztott, illatos zsirral.

Miután a hízó leszurása rendszeren a hajnali órákban történik, ajánlatos előző napon megtenni a szükséges előkészületeket. Mindenekelőtt megfelelő számu edényről és jó sok meleg vízről kell gondoskodni. Külön edény kell ugyanis a vér felfogására, a belek kimosására, azután a májas- és véreshurka, disznósajt és kolbász töltelékének összegyűjtésére.

A belek kimosására meleg (de nem forró) vizet használunk, melybe jó marék konyhasót teszünk. Előbb jól kiáztatjuk a beleket, majd kifordítva, sóval dörzsöljük, a rátapadt hús- és szirdarabkákat pedig késsel óvatosan lekaparjuk.

Májashurka készítéséhez a májat forró vízben egy óra hosszúra főzzük, az epétől megtisztítva, majd néhány darab kövér megfőtt hússal összedarálva, főtt rizst, törött szegfűszeget, sőt borsot és zsíros levet adunk hozzá, hogy eléggé szaftos legyen. A keveréket aztán hurkaltóval a már előzőleg feltárolt darabokból töltjük, melynek két végét kis faszeggel összefogjuk, nehogy a töltelék főzés közben kifusson belőle és forró vízben negyedóráig főzzük. Hideg helyen egy héttig is eláll.

Véreshurkánál félannyi hajat és kövér hulladékok darálunk meg, mint amennyi a vér, aztán néhány darab tejben áztatott és szitán áttört zsemlyét vagy fehér kenyert, borsot, sőt és zsíros levet adunk a keverékhez.

Disznósajthoz a disznó fejről lezedett husos darabokat használjuk fel (ha nagyon finomra akarjuk csinálni, sült disznóhúst, szalonnát is teszünk bele) s disznóvérrel, sóval, törött borssal, szegfűszeggel elkeverve, a disznó szépen kitisztított gyomrát megtöltjük vele. A gyomrot aztán tiszta fonállal összevarrjuk és forró vízben félóráig főzzük.

A kolbászba kövér és sovány húst egyforma mennyiségben aprítunk és zsíros lével összegyűrjük. A frissen fogyasztandó kolbászba a sós és borson kívül citromlevet vagy fokhagymát szoktak tenni, a füstölt kolbászba kevés fokhagymát és édes paprikát. A friss kolbászt tálalás előtt forró vízben negyedóráig főzzük.

Faluhelyen disznóöléskor „kostolót“

szoktak küldeni az ismerősöknek. Előfordul bizony sok helyen, hogy a háziaknak alig marad valami a friss hurka-kolbászból a sok jó szomszéd, kedves atyafi miatt, akik közül egyet sem lehet kihagyni a kostolóból; de nekik is jól esik aztán, ha az ismerős házákból viszonzózzák a figyelmet, akkor, mikor már az izét is elfelejtették a sajátmaguk készítette sok finom holminak.

KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Kelkáposzta füstölt oldalassal. Negyedkiló füstölt oldalast leforrázunk, hogy füstös szagát elveszítse, aztán kevés vízben puhára főzzük. A kelkáposztát sósvízben megfőzzük s szitára rakjuk, 5 dekagramm szalonnát kockára vágva, lábasban világos sárgára sütünk, fél fej apróra vágott hagymát pirítunk benne, vékony szeletekre vágott sárgarépát és paradicsomot adunk hozzá és az oldalal levélvel folyton öntözve, puhára pároljuk. Ha megpuhult, tizálló lábas aljára rakjuk a sárgarépát, oldalára koszorualakban az összegőngyöltött kelkáposztát és közepére tesszük a szeletekre vágott füstölt húst. Huslevet, kevés tejfölt öntünk rá és kis időre a sütőbe helyezzük.

Farsangi fánk. A fánkhoz a tálat, lisztet, tojásokat felmelegítjük s csak azután kezdünk a tészta készítéséhez. Először 10 dekagramm vaját (ha nincs, zsírt) habosra keverünk, kevés cukrot, sőt adunk hozzá és először egy egész tojást, utána egyenkint háromnak a sárgáját hozzáadjuk, majd tejben feloldott élesztőt és 60 dekagramm szitált lisztet. A tésztát kanállal verjük, míg hólyagos lesz és meleg helyen megkelesztjük. Ha megkelt a tészta (körülbelül két óra múlva) melegtett gyúrotáblára öntjük, fél centiméternyi vastagra nyújtjuk és fánk-szuróval kiszakgatjuk. Ruhával letakart deszkára rakjuk, befedjük és ismét kelni hagyjuk. Háromnegyed óra múlva forró zsirban, befődtét edényben kisütjük s ha mindkét oldala aranysárga, itatópapírral fedett szitán kicsöpögtetjük, vaníliás cukorral meghintjük és barackzettel asztalra adjuk.

Ostya. 7 deka vaníliás cukrot 14 deka lisztel, 2 egész tojással, 1 tojássárgájával, 3½ deka olvasztott vajjal összekeverjük és annyi tejet adunk hozzá, hogy a tészta könnyű, folyékony legyen. Viasszal kikent ostyasütőben sütjük ki.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

H I R E K

Nemsokára ...

*Nemsokára, ha dér lepi a fákat,
S köd borít be mindent álmosan,
Csak sirni fogok csendben utánad.*

*Hideg szél üvölt őszi szelek szárnyán,
Sárgult réten varjak kárognak,
S én csak zokogok elhagyott árván.*

*S egyszer majd mindent, mindent,
[ami csak él,
Virágot, fát s lábaid nyomát,
Könyörtelenül belepi a tél.*

VARGA PÉTER (Vezseny)

Hozzad száll az álmom ...

*Hozzad száll az álmom,
Fehércu lányom,
Fehérlelkű vágyam,
Te vagy boldogságom.*

*Te vagy a csillagom,
Sötét éjszakákon,
Te vagy álmódásom,
Szépséges virágom.*

*Te vagy az életem,
Te vagy reménységem,
Tégy boldoggá engem,
Fehércu hitem.*

ANTAL GYULA (Csesztreg)

Nem sirok már ...

*Nem sirok már, nem nevetek,
Vágyak, álmok, messze szálltak.
Kisértetek kerülgetnek:
Titokzatos halálárnyak.
Vágyak, álmok messze szálltak,
Én is elmegek utánuk.
Ami itt fenn abba' maradt,
Sirba' folytatódik: álmanak.*

CSÓK GYÖRGY
(Hódmezővásárhely)

A miniszterelnök üdvözlése. Gömbös Gyula miniszterelnököt az új alkalmából az ország minden részéből sokezren keresték fel jókívánságaikkal. A kormány tagjai és a politikai élet vezetői részint személyesen, részint távirat útján fejezték ki jókívánságaikat. *Sztranyavszky* Sándor, a képviselőház elnöke és *Széchenyi* Bertalan gróf, a felsőház elnöke személyesen üdvözölték a miniszterelnököt.

Köszönetnyilvánítás. A karácsonyi ünnepek és az újév alkalmából olyan sokan kerestek fel jókívánságaikkal, hogy azokra csak hosszabb idő után tudok külön válaszolni; ezért ezúton mondom a szíves megemlékezésért őszinte köszönetet: *Tölgyes István* dr. a „Falu“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség ügyvezető-igazgatója.

Meghalt egy 118 éves volt 48-as honvéd. Strázsa György, volt 48-as honvéd, 118 éves korában végegyenülésben Déván meghalt. Strázsa Dévának, sőt egész Erdélynek legöregebb embere volt. Mint közhonvéd résztvett a 48-as szabadságharcban és utána 12 évig szolgált az osztrák hadseregben. Strázsa a piski tsatában is résztvett.

Ravasz Boriskát doktorrá avatják. Ravasz László dr. püspök egyik leánya, Ravasz Boriska, a történelmi tudományok doktora lett a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen. Tudori értekezésének címe: „A magyar állam és a protestantizmus Mária Terézia uralkodásának második felében.

Tengerbe zuhanog egy óriási angol repülőgép. Újév előestéjén borzalmas szerencsétlenség ért az alexandriai kikötő közelében egy angol utasszállító repülőgépet, amely két kilométernyire a kikötőtől lezuhant és azonnal elsüllyedt. A gép tizenhárom utasa közül csak a pilóta tudott megmenekülni, aki a partra uszott, de ott eszméletét veszítette. A repülőgép rádióüzti a szerencsétlenség előtt alig egy perccel szikratávíratot adott le, hogy érkeznek. Ebből azt következtetik, hogy váratlan defektus idézhette elő a szerencsétlenséget. Az esemény híre nagy megdöbbenést keltett egész Angliában. A repülőgép az utóbbi öt év folyamán sokszor kelt át a Földközi-tengeren minden baj nélkül. A szerencsétlenség okát mindeztideig nem tudták megállapítani.

Prohászka Ottokár püspök új sír- emléke. Prohászka Ottokár budapesti szobrának költségei nem emésztették fel az erre a célra előirányzott összegeket. A szoboralap tekintélyes része megmaradt és ezért a főváros úgy határozott, hogy a maradványból a nagy püspök szarkofágjának díszítő nagyméretű szoboresorportozatot készített és ezt az emlékművet a székesfehérvári Prohászka-emléktemplomnak ajándékozta. Az emlékműre kiírt pályázatot Orbán Antal budapesti szobrászművész nyerte el, aki most készítette el az emlékmű gipszmodelljét. A síremlék hat méter magas és két és fél méter széles. Prohászka Ottokár életének utolsó mozzanatát örökíti meg, amikor az egyetemi templom szőcskén utóljára szállott hirtelen. Balkezt szívére szorítja, jobbkézével áldást oszt, arca a fölött felé néz. A szobormű második főalakja a püspök jobbján lebegő fáklájt tartó angyal. A gipszminiatúrát hat darabba fűrészelték és úgy szállították Székesfehérvárra, hogy ott ruszkeai márványba faragva felállítsák.

Husmérgezésben meghátrédozt egy család. Farkas Andrásné 38 éves asszony, aki Pestszentimrére, az Árpád-utca 29. számú házában lakik, a szeméttelen disznósajtot talált, amelyet hazavitt lakására. A disznósajtot férjével, Farkas András 38 éves nanszámmal és András 10 éves, József 9 éves, Júlia 6 éves és Magda 4 éves gyermekkel elfogyasztották. A disznósajttól az egész család súlyos husmérgezést kapott és a mentők valamennyiüket a Szent István-kórházba szállították.

Zsoltár.

Alkotója a mindenségnek, hatalmas [Istenünk!

Bár erős kéz ád, ver, nagyobb [nálad nem ismerünk.

Mi tudjuk, leghívebb néped, hogy a [Te kezéd működött:

Alkotál egyszer népet rég' a hódító [mögött.

Mint honszerzők — vihar-villám volt, [kard, dárda, buzogány —,

Ott is benned bizott, Téged hitt az [ősmagyar pogány.

Bár azóta ezer poklokot át hányt- [vetett sorsunk,

Mégis benned mindig legszentebb [hívással mi voltunk.

Arany bálványimádás sem birt [elhódítani Tőled,

Minden bajban, munkánkban Téged [hívunk segítők.

Látod, fény-vágy sem új s megérjük [egyszerű falattal,

Miért minket sújt hát kezed most is [borzasztó haraggal?

Lelkünkben rólad ezért sötét gond- [felhők támadnak...

— — — — —
Pusztítsd el a pusztulást rólunk... [s a boldogság-jelében

Újra tisztán ragyogsz leghívebb [népednek lelkében!

MAJZIK VIKTOR
(Nagyköri)

Csiszárék János püspök meghalt. Január hó 2-án hajnalban 76 éves korában meghalt Csiszárék János dr. püspök, nyugalmazott címzetes követ és meghatalmazott miniszter. Csiszárék János dr. egyik legkiválóbb tagja volt a magyar püspöki karnak. 1906-ban, mint pápai kamarás Rómába került, majd 1910-ben másodosztályú követéségi tanácsosi rangban átvette a monarchia vatikáni követéségnek kánonjogi tanácsosi tisztét és 1911-ben a pápa prelátussá, a király pedig veszprémi kánonokká nevezte ki. A háború kitörése után a bécsi külügyminisztériumban kapott beosztást, majd többször vett részt diplomáciai kiküldetésben. A háború után a diplomácia szolgálatába lépett és a külügyminisztériumban elsőosztályú követéségi tanácsosnak osztották be. Később rendkívüli követté, meghatalmazott miniszterre lépett elő. 1932-ben nyugalmába vonult és Veszprémben telepedett le. Temetése január hó 4-én délután fél 3 órakor volt Budapesten a Kerepesi-úti temető halottasházából.

A téli estéken is hasznosítható munkát végezhetünk, ha a szépfényű MAXIM petroleumgázlámpát szerezzük be, amellyel olcsón, jó világitást nyerünk. Felhívjuk olvasóink figyelmét az *Ardó cég* (Budapest, Vilmos császár-ut 43.) mai számunkban közölt hirdetésére.

Sulyos karambol az országuton. Január hó 6-án délután négy órakor súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt Dunaszentgyörgy község határában, az országuton. Egy sertésszállítmánnyal megpakott teherautó befutott Takács György fuvaros szekerébe. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a szekér pozdoriárá

tört, Takács pedig szörnyethalt. A teherautó vezetője és kísérője súlyos sérüléseket szenvedtek és eszméletlen állapotban szállították őket kórházba.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Van-e felvétel a rendőrségnél és mik a felvételi feltételek? (D. G., Nyírad.) — **Felelet:** A rendőrségnél a felvételek a jelentkezés sorrendjében történnek. Azoknak, akik kérvényeiket beadták és a felvételi feltételeknek minden tekintetben megfelelnek, évenként többnyire két ízben közrendőri tanfolyamot tartanak, amelyen annyian vehetnek részt, ahány hely betöltésre kerül. A felvételi feltételek a következők: 21. életév betöltése, de a 26. életév meg nem haladása; 170 cm. testmagasság; növeltség; földmives foglalkozás. A felvételi iránti kérvényt a Budapestvidéki Rendőrkapitánysághoz kell beadni, Budapest, V., Nádor-u. 9.

Kérdés: Milyen vallású Friedrich István, mikor volt miniszterelnök és miért kellett attól megválni? (K. F. A., Kiskunfélegyháza.) — **Felelet:** Róm. kath. vallású. 1919 augusztus 6-án eltávolította a proletárdiktatúra bukása után alakult Peidl-kormányt s megalakította a nemzeti kormányt, amelynek miniszterelnöke lett. Helyezte a román megszállás alatt rendkívül súlyos volt, a románok nemcsak kormányzása elé górdítotték nagy akadályokat, hanem élete ellen is törtek s egy ízben csak az angol és az amerikai misszió gyors közbelépése mentette meg az elfogatástól. Mikor 1919 novemberében Clerk közbenjárására megalakult az összes pártok részvételével a koncentrációs kormány, a hadügyi tárcát vállalta. Mint hadügyminiszternek jelentékeny része volt a nemzeti hadsereg megszervezésében. A Huszár-kormány lemondásával ő is megvált tárcájától és ez időtől fogva kisebbségbe vonult.

Kérdés: 1. Milyen vallású Eckhardt Tibor? 2. Kik az ország legmagasabb főurai? 3. Hány ágostai hitvallású evangélikus lakosa van Csonkagayorország-nak? (V. I., Dorogháza.) — **Felelet:** 1. Róm. kath. vallású. 2. Az ország területén 66 királyi hercegek és az ország zászlósúrai. 3. Az 1920-as népszámlálás adatai szerint 534.065 lakosa van.

Kérdés: 1. Egy 3.5 voltos villanygőz hány gertyafényű ég? 2. Egy 4.5 voltos szehlampacem hány amper erősségű? (K. J., Gyékényes.) — **Felelet:** 1. A villanygőz foglalatán a dekalumen jelzés jelöli meg a fény erősségét. Nézzé meg ott villanygőzjét. 2. Még a fél amper sem éri el.

Kérdés: 1. Atyámtól, aki a háboruban hősi halált halt, örököltem 2500 korona értékű 1915-ös jezsuita hadikölcsönkönyvet. Rézszelvények-e utána hadikölcsönkönyvben? (T. F., Páhi.) — **Felelet:** Támogatásért mindazok folyamodhatnak, akiknek 1000 pengő, vagy ennél nagyobb címletű van és a jövődelmi nem haladja meg az évi 1500 pengőt, amely összeg a feleség után évi 700 és a gyermekek után 300-300 pengővel emelkedhetik. A kérvényt a jegyzőfél hivatal után, vagy akár közvetlenül is a m. kir. belügyminisztérium hadkölcsön-szegélyző osztályához kell benyújtani. Címe: Budapest, I. Vár, Országház-u. 30. A kérvény és mindennemű levél ez ügyben bélyegmentes.

Kérdés: Hol szereshetjük be újra az elvesztett hadiérmekek és sebesülési érem viselését jogosító igazolványokat? (Néhány volt frontharcos, Hajdunánás). — **Felelet:** A m. kir. Hadileveléltartól lehet beszerezni. Címe: Budapest, I., Bécsi-kapu-tér 4.

Kérdés: Az olyan tíz holdon alatti birtokoknak az adósságából vállalt-e át az állam, akinek a kezei meg tudják fizetni a tartozást? (F. L., Hajdusámsón). **Felelet:** Ha a tartozás a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatánál kisebb, akkor az adósság hosszulejárata kölcsönre alakul át, melyet az adós 50 év alatt tartozik letöltesztetni. Ha a tartozás a negyvenszeres szorzatot meghaladja, a negyvenszeres szorzaton felüli részt az állam átvállalja, de csakis, ami meghaladja. A kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatát az adósnak kell töltesztetnie.

Kérdés: Vettünk egy évi részletre vetőgépet. Az első részlet november hó 30-án lett volna esedékes. Mi az egész gép árát egy összegben november 8-án megfizettük, s mivel ók a gép drát november 1-én bekebelezték, most 48 pengő bekebelezési illetéket követelnek. Jogos-e ez a követelés? (A. M.). — **Felelet:** Minthogy a gyár a gépet hitelbe adta, természetes, hogy annak árát igyekezett minél előbb biztosítani az ingatlanon. Erre az engedélyt valószínűleg Önök is megadták. Sem az, hogy az első részlet november 30-án, sem pedig az, hogy Önök előbb kifizették az egész vételárát, nem érvényteleníti a gyár eljárását, már csak azért sem, mert a gyár nem tudhatta biztosan, hogy a vételárát tényleg megfizetik-e Önök, még akkor sem, ha erre külön ígéretet tettek. Hisz éppen a követelés biztosítása volt a bekebelezés célja.

Kérdés: 1. Van 2400 öl földem és egy adómentes házam. 25 pengő adót vetettek ki rám. Jogos-e ez? 2. Szomszédom fél méterrel feltöltötte udvarát és a földet a kerítésemre döntögette. Köteles vagyok-e én ezt túrni? (V. J., Apostag). — **Felelet:** 1. A két adatból az adókövetés helyességét megállapítani nem lehet. Irja meg, hogy miféle adót vetettek ki? 2. Nem.

Kérdés: 2000 pengő adósságom van. Védett birtokom 3997 négyzetözl, kataszteri tiszta jövedelme 12.51 K. Mennyit kell fizetnem félvélenként? (K. A., Gödre). — **Felelet:** A kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatán felüli részt az állam átvállalja. A negyvenszeres szorzaton meg nem haladó rész hosszulejárata kölcsönre alakul át, amely után évi 3 és fél százalékos kamatot, valamint a mindenkor fennmaradt tőke után 1/2% tőkétöltesztést kell fizetni. Jelen esetben tehát a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszerese 500 pengő 40 fillér. A bankkal szemben Önnek ennyi a tartozása, a többit az állam átvállalta. A fenti összeg után félévi kamat 8 pengő 76 fillér, tőkétöltesztés 1 pengő 25 fillér. Félvélenként tehát 10 pengő 01 fillért köteles fizetni.

Kérdés: 1. Apám után örökölt ezer pengő értékű vagyon után hány százalékos illetéket kell fizetni? 2. Ugyanerre az összegre anyám hány százalékos hasonlítottatási illetéket köteles fizetni? (Cs. M., Regöly). — **Felelet:** 1. Egy százalékos. 2. Az ezer pengő értékű vagyonból hasonlítottatást után nyert összeg után szintén egy százalékos.

Kérdés: A református egyházból átléptem az evangélikus egyházba bizonyos okok miatt. Köszvényben református lelkészi hivatal van csak, az evangélikus lelkészi hivatal tőlünk mintegy 8 km-re lévő másik községben van. A két lelkész úgy állapodott meg, hogy az egyházi adót a mi községünkben az evangélikusok is a református lelkészi hivatalnak fizessék, míg a szomszéd községben lévő reformátusok az egyházi adót az ott lévő evangélikus lelkészi hivatalba fizessék be. Minthogy én a református egyházból kiléptem, a református egyház javaitól estem és a reformátusok ügyébe semmi beleszólásom nincsen, s minthogy én csakis az evangélikus egyháznak akarok fizetni, kérem, mit tehetek ebben az ügyben? (S. S., Nagycsésely). — **Felelet:** Ha az adókövetéssel nincsen megelégedve, azt ajánljuk, kíséreljen előbb az evangélikus lelkéssel megegyezni, hogy az adót Alsődörgöcsen fizethesse. Ha így sem sikerül az ügyet elintézni, a sérelmes kivételt ellen a presbitériumhoz fellebbezhet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. K., Báránd. Üzenjük, hogy a temetési költségek felét nem követelheti az ügyvéd, de mindenesetre megpróbálhatja, hátha saját jószántából részben hozzájárul a költségekhez. — **Földmives Szövetség, Tiszacsége.** A beküldött öszszeggel előfizetésük folyó év december hó 31-ig rendezve van. — **R. A., Újkirgós.** Kérésével forduljon közvetlenül a Vitézi Rend központi hivatalához, Budapest, VIII., Üllői-ut S. — **H. N., Vajta.** Amennyiben azt a parancsnok elrendeli, köteles. — **L. I., Hajduszoboszló.** A kérdéses könyv teljesen kifogyott, már sehol sem kapható. — **Ij. K. Gy., Duna-földvár.** A kérezzett pártmozgalmat nem tartjuk annyira komolyan, hogy az ország jelenlegi vagy jövőbeni gazdasági és társadalmi rendjét meg tudja változtatni. Csak egyet ajánlhatunk: ne csatlakozzék hozzája. — **5690. sz. előfizető.** Leghelyesebben tesszi, ha mondanivalóját írásba foglalja és úgy juttatja el a miniszterelnökhez, mert nem valószínű, hogy kihallgatást engedélyezzen az Ön részére, nagy elfoglaltsága miatt. Hadi-kölcsönengedélyre vonatkozó kérelmére olvassa el lapunk tanácsadó rovatában T. F. Páhinak adott válaszunkat. A Nemzeti Bank részvényének Január 7-iki jegyzése 183.75 pengő volt. Forduljon közvetlenül a pályázatot kiro bizottsághoz és tőlük kérje a szükséges pályázati feltételeket. — **B. J., Kocs.** „Ilyen az ember élete” címűt a közlendők közé soroltuk. — **V. K., Tiszassály.** Jókivánságait hálásan köszönjük és hasonlókkal viszonzuk. — **P. J., Kisvejké.** Az előző üzenet Titeket is illet, fiúk. — **Remény.** Ujabb sikeréhez teljes szívből gratulálunk. Versét a közlendők sorába írtattuk. — **B. M., Kisvejké.** Köszönjük jókívánságait, igaz érzésekkel viszonzuk. Tréfából máris közöltünk. Muatványszámot befizetés lappal együtt küldöttünk. — **A. P. K., Csanádpalota.** Szép verseit közölni fogjuk. Nem tartjuk valószínűnek, hogy kiadó akadna rá. Tessék velünk közölni a következőket: hány oldalas füzetre gondol és hány példányt tudna belőle Ön elhelyezni? — „Igric”. Tessék az elbeszélést beküldeni, majd átnevezük. Verseiből közlünk, amint a sor rájuk kerül.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, január hó 12-én. Állat- és kirakodóvásár: Cegléd, Debrecen, Kistelek.

Hétfő, január hó 13-án. Állat- és kirakodóvásár: Ape, Dévaványa, Dombbrád, Eger, Jászládány, Ócsa, Rétság, Szob, Verpelét, Veszprém alsóváros. — Állatvásár: Szany. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Bodajk, Kerta. — Marha- és kirakodóvásár: Nagykapornok. — Sertés- és kirakodóvásár: Ózd.

Kedd, január hó 14-én. Állat- és kirakodóvásár: Gáya. — Ló- és marhavásár: Zalaegerszeg. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsodnádasd.

Szerda, január hó 15-én. Állat- és kirakodóvásár: Balatonfűred, Mány. — Állatvásár: Székesfehérvár.

Csütörtök, január hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Szabadszentkirály, Szerecs. — Állatvásár: Celldömölk.

Péntek, január hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Gyula, Veszprém.

Szombat, január hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Gyula, Kiskunfélegyháza.

T R É F Á K

A smucig

— Mondt csak, Móricka, ha a papádnak van 25 pengője és abból nekded ad tized, mennyi marad neki?

— 25 pengője.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy sokkal smucigabbnak ismerem a papámat, mintsem hogy tiz pengőt adjon nekem.

(Beküldte Guba Péter Mezőkövesdről)

Az előzékeny hitelező

— No, régi adósom, tudod-e mi a különbség a négus, a kisértet, meg te köztet?

— Hát nem tudom!

— No, hát nincs is! Mert a négus fehér lepedőben jár, a kisértet szintén — és téged is fehér lepedőben visznek el innét, ha az adósságotod rögtön le nem fizeted...

A jó gyermek

— Te rosszaság, hát már másnap széjjel kell szedned a játékosodat? Neked se ad már semmit a nagypapa!

— Dehogy nem ad! Hisz nagypapa mondta tegnap is, hogy semmi se tart örökké!

(Beküldte Buzsáki Mihály Kisvejkéről)

Szép kis szálló

A szállóban a második emeletről egy ur panaszkodik, hogy elromlott a villanycsengő.

— Oh, kérem, az nem baj.

— Dehogy nem. Hát mit csinálnak, ha valamire szükségem van?

— Akkor dobja le a cipőjét háromszor-négyyszer a padlóra.

— Na és?

— Na és ön alatt egy ideges ur lakik, az rögtön panasza jön hozzám és így azonnal tudni fogjuk, hogy önnel szüksége van valamire.

A RÁDIÓ MÚSORA: 1936. JANUÁR 12—18

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap I. 12

9.30: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd; mondja P. Badalik Bertalan domonkosrendi tartományfőnök. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet; prédikál Egyed Aladár szegedi esperes-lelkész. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 13.40: „Világhíradó”. Máthé Elek dr. előadása. 14: Hanglemezek. 15: „Az angóra házinyul tenyésztése és gyapjúozama”. Anghi Geyza előadása. 15.50: Vidák József cigányzenekara. 16.30: „A magyar pusztá büszkesége”. Hankó Béla dr. előadása. 17: Rendőrzenekar. 18.05: „Székely Bertalanról”. Feszty Árpádné előadása. 18.35: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 19.40: Vigjátékelőadás a Studióban. „Szuhay”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: zalai Szalay László. 21.30: Hírek, stb. 22: Farkas Béla cigányzenekara. 23: Jazz. 00.05: Hírek.

Hétfő 13

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Cagliostro kalandos élete”. (Felolvasás.) 10.45: „A korszerű kislakás”. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Nyilas Pista cigányzenekara. 13.30: Hanglemezek. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfelőrája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Benedek Marcel beszél Jókai: „Jövő század regényé”-ről. 17.20: Dalárda. 18.05: Rédey Tivadar és Komjáthy Aladár verseiből adnak elő. 18.40: Asbóth. Gyula tárogatószámai. 19: „A kísértet”. Terescsényi György elbeszélése. 19.30: A Filharmoniai Társaság hangversenye. 22.20: Jazz. 23.10: Pertis Jenő cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Kedd 14

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Farsangi tanácsok a bálozó lányoknak és anyjuknak régen és most.” 10.45: „Időszerű kézimunkák.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Kéthelyiné Wakots Margit énekel. 12.40: Hírek. 13—14.20: Szalonzene. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Frits Miklós dr. és Skoill Ottó gitárkettőse. 17.25: „Vándorszínészek.” Abonyi Gyula elbeszélése. 17.55: Sárai Elemér cigányzenekara. 18.55: „A magyar erdő”. Rapach Rajmund előadása. 19.25: Sándor Mária énekel. 20: Vigjátékelőadás a Studióban. „A fősvény.” Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Moliere. Fordította: Hevesi Sándor dr. 21.50: Hírek, stb. 22.10: Bársóny Lajos dr. és B. Pálffy Boriska énekel. 22.40: Hanglemezek. 23.10: Jazz. 00.05: Hírek.

Szerda 15

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Nő, aki a Napkirályt

legyőzte.” (Felolvasás.) 10.45: „Hogyan éljünk idősebb korunkban.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Bertók Vili cigányzenekara. 13.30: Katonazene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfelőrája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Szalonzene. 18: „Az evezősportról.” Hautzinger Sándor előadása. 18.30: Daisy Guth zongorázik. 19.10: Kis színpad. „Mint a feldobott föld.” Történelmi hangjáték. Irta: Eszterhás István. 19.45: Hanglemezek. 21.15: Hírek. 21.40: Hubay Jenő szerzeményei. Közreműködik Szedő Miklós dr. 22.45: Időjárásjelentés. 22.50: Németnyelvű előadás. 23.15: Pertis Pali cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Csütörtök 16

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Szindbád utazásai”. (Felolvasás.) 10.45: „Állatok szerepe a költészetben”. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Hanglemezek. 13.30: Salgó Sándor hegedül és G. Kis Zsuzsa zongorázik. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „A háztartásról”. Szacelláry Györgyné előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Halak és halászat”. Fischer Frigyes miniszteri tanácsos előadása. 17.30—18.55: Jazz. Közben: a rádió külügyi negyedőrája. 18.55: „A Kárpátok arca”. Strömpl Gábor dr. előadása. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Rózsavag”. Zenés játék 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Strauss Richard. Az előadás után: Lakatos Misi és Lakatos Tóni cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Péntek 17

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Időszerű apróságok.” (Felolvasás.) 10.45: „Ifjusági közlemények.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Eugen Stepat balaljkazenekara. 13.30: Szalonzene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfelőrája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A jövő háborúja.” Freund Dezső előadása. 17.30: Rácz Kovács Lajos és cigányzenekara. 18.25: „Berzeviczy Gergely kereskedelmi tervei”. Farkass László dr. előadása. 18.55: Részletek magyar operettekől. 20.30: Sport hírek. 20.45: A német rádió Europa-hangversenyének közvetítése. 22.05: Hírek, stb. 22.25: Jazz. 23.10: Hanglemezek. 00.05: Hírek.

Szombat 18

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Pakots József elbeszéléseiből” (Felolvasás.) 10.45: A Szépművészeti Múzeum Székely Bertalan rajzkiállítását ismertető Balás-Piri László dr. 11.10: Vizjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Gerő Márta zongorázik. 12.40: Hírek. 13: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, stb. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „A királyfi megérkezett.” Csité Károly meséje. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Zsebők Vilma és Rohman Henrik hárfakettőse. 17.30: „Mit üzen a rádió?” 18: Kiss Béla cigányzenekara. 19.10: „Hangok a mikro-

fon előtt”. Csűrös Zoltán előadása. 19.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.10: Hírek. 21.30: A párisi rádióadó állomás január 17-i operett előadásának közvetítése viaszlemezről. Az előadás után: Táncelemek. 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, I. 12. 15—15.45: Magyar nóták. 18.35—19.35: Két előadás. 19.40—21: Könyvi zene. — Hétfő, I. 13. 17.40—18.10: Német nyelvlecke. 19.30—19.55: Előadás. 20—21: Hanglemezek. 21.30—22: Németnyelvű előadás. — Kedd, I. 14. 18—18.30: Mezőgazdasági félóra. 18.35—18.55: Francia nyelvlecke. 19.45—20.10: Előadás. 20.40—21.30: Cigányzene. — Szerda, I. 15. 18.35—19.05: Olasz nyelvlecke. 19.10—19.45: Ének, zongora. 20—20.25: Előadás. — Csütörtök, I. 16. 17—17.25: Előadás. 18.30—18.55: Angol nyelvlecke. 19.45—20.10: Előadás. 20.40—21.30: Cigányzene. — Péntek, I. 17. 18—18.25: Gyorsító lecke. 19.50—20.15: Előadás. 20.45—22: Táncelemek. — Szombat, I. 18. 17.30—17.50: Cigányzene. 18.25—18.55: Mezőgazdasági félóra. 19.50—20.15: Előadás. 21.10—22.40: Táncelemek.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

mulató
(á=a)

tűz
(á=a)

(Beküldte Takács Andrásné Kecéről)

2. Szórejtvény.

emberlőmeg
(so=la; a=o)

(Beküldte Imrei Ferenc Nagykánizsáról)

3. Szórejtvény.

P
(é=a)

LNvH
(Beküldte új. Nagy István Szendrőről)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt az 5-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A múlt évi 51-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Igyunk egyet komám-asszony. 2. Szórejtvény: Tőhőtöm. 3. Pontrejtvény: Légy átkozott Trianon.**

Megfejtették: Imrei Ferenc, Freppán Józsefné, Takács Andrásné, Vezér Emil, Nagy János, Köllő Gábor, Szekeres Éva, Faludi János, Jenei István, Wieser Márton, Nagy Gizella, Szűcs Ferenc, Faragó Dénes, Güntner Irén.

Jutalomkönyvet nyertek: **Freppán Józsefné (Bácsalmás)** és **Imrei Ferenc (Nagykánizsa)**.

A múlt évi 52-ik számban közölt rejtvények megfejtését jövő héten közöljük.

PAPBÁCSI

Elbeszélés ★ Irtta: NYIRŐ JÓZSEF

2

Az esperes az utolsó napokban már megse lepődött a különös, játékos és mégis titokzatos vénemberen. Mikor azt hitte, hogy tökéletesen kiismerte, (mert nem nehéz az ilyen szimpla öregeket első pillanatra áttekinteni belsőleg a mai modern és csodálatos lélektani módszerek fölényes birtokában) — mondom, egy reggel a sekrestyében a kezébe került az öreg direktóriuma, amelyben ott, ahol a meghalt papok emlékezete van megörökítve, a következő bejegyzést találta az öreg pap reszkető betűivel:

„Mátyás József lelkész meghalt 1914. aug. 3-án. Rekvieszkát in pace!”

Hát ez mégis hallatlan vakmerőség, az isteni gondviselés dolgaiból is tréfát csinálni és a saját eljövendő halála napját is előre bejegyzni a direktóriumba.

Az esperes szóvá se tette, mert belátta, hogy nincs kivel beszélni. Legjobb lesz minél sürgősebben nyugdíjba küldeni. Azért észrevétel nélkül mégis figyelte a vén papot. Mindössze két hónap volt hátra a bejósolt halálig, de az öregem nem látszott semmi, mintha a sajátmagának megígért halál nem rá vonatkoznék. Éppen arról beszélt, hogy a mai ifjuság tulságosan öntelt, bizakodó, nem elég alázatos és azt hiszi, hogy az egész világ tőle függ, lenézi az öregeket, mert tulságosan sokat tudnak, de azért vannak dolgok, amiket még te sem tudnál megcsinálni ecsem, ami pedig nekem könnyű dolog.

— És mi légyen az, bátyám? —
— unta már az öreget az esperes.

— Azt tedd meg, ha már annyit tudsz, amit én megcsináltam! —
— tüzelt az öreg.

— Mi volt az, bátyám?

Az öreg az esperes felé nyujtotta a nyakát.

— Látsz-e rajtam bolhacsipét?

Az esperes nem tudta mire vélni a furcsa beszédet.

— Nem! — válaszolt kicsit bután.
— Nem is volt rajtam soha s nem is lesz!

— Hogy-hogy?

— Mert ha idegen házba béteszem a lábamat, az első dolog az, hogy kérek egy seprűt és megparancsolom a bolháknak, hogy gyűljenek a seprűre és egy se merjen elmozdulni róla, amíg én meg nem engedem... Reggelre veres a seprű a reágyúlt sok bolhától... Ezt csináld utánam, ha tudod!

Az esperes csak kacagott az ügyügyeségén és nem tartotta érdemesnek beleugrani a tréfába, hiába bizonykodott a vén pap, hogy az életben nem egyszer csinálta meg ezt a

kunasztot. Tanácsos volt vigyázni, mert különben hamar megtréfálta az öreg az embert.

Ilyen kedvesen töltötték az időt vasárnapig, mikor a fiatal esperesnek prédikálnia kellett a káromkodás borzástó büne ellen.

Erre a napra az öreg pap még a süketeket is felhajtotta a templomba. Sokan lejötték a havasokról is, hogy meghallgassák az esperest, akkora hire futott a vasárnapi „nagy dolog”-nak. Illedelmesen szorongott a nép a kicsi templomban, sokan kinn rekedtek a cinteremben. Bucusi napján se szokott több ember lenni, mint ezen a napon. Jeles nap volt no mindenképpen.

A fiatal pap öntudatosan és méltóságos komorsággal lépett a szószékre és olyan beszédet rittyentett, hogy azt akárki meghallgathatta. Valóságos remeke volt az egyházi szónoklatnak. Ideiglenes és tulvilágokat görgetett hatalmas szavakban megrázó erővel s a büntető Isten retentő haragja sötétítette el a lelkeket. A hideg kirázta tőle az embert. A fehérnépek hangosan sóhajtoztak és sápadt volt az egész templom. Nincs az a hetvenhétráncu, megrögzött lélek, aki ne érezte volna a pokol reávaró kénköves lehelletét. Maga a vén pap is ugy összezsugorodott a hatalmas tudású szónok mennykőcsapásai alatt, mintha a világon se lett volna. Csak most látszott meg valójában, hogy milyen igénytelen az ő félig elfeledett tudása, gyarló eszecsékje ennek a rendkívüli tehetségnek mindent el-söprő szárnycsapásai mellett.

Kezet se mert nyujtani, hogy megköszönje a ritka lelki élményt a vendégpapnak, amint illik, mikor ez még mindig biborló arccal, átszellemlült homlokkal, fáradtan líhegve és izadtságtól gyűrött fehér karíngben lejött a rozoga szószékről és sulyos szívütéseitől lebegtek a stóla szárnyai.

Diadallal vitte ki hivei közé, kik ott várták a templom előtt és egyszerre sokan neki rohantak az elégedetten, titkos önmegelégedéstől feszülő fiatalembernek, hogy megszorítsák, a fehérnépek megcsókolják felszentelt kezeit.

— Ilyen gyönyörű prédikációt

Tőzsdei megbízásokat

mindennemű értékpapírok, kötvények és záloglevelek vételére és eladására legelőnyösebben teljesít
BARNA BANK, Budapest, V. Nádor-u. 26.
 Tőzsdével szemben.
 Telefon: 218—18, 104—67.

soha az életben nem hallottunk! — lelkesedett Biró Mózes, aki vezető, elsőmber a faluban. — Jaj, azt a ragyogó mindenségit a tisztelendurnak hogy es szorulhatott ekkora nagy tudomán ebbe a gölöhös, nyavaljás, vékony testibe!

Lelkesedésében az egész gyülekezet előtt akkorát káromkodott Biró Mózi, hogy az esperes egyszerre halálra vált tőle és szinte sirva ment a papilakba, hogy megegyék az ünnepi ebédet. Az öreg maga is levert volt és se vigasztalni, se dicsérni nem merte. Kinosan hallgattak a jó ebéd mellett. Csak a végén tört ki az esperesből a keserűség.

— Rettenetes nép!

— A nem, édes fiam! — vette védelmébe a vén pap hiveit. — Drága, jó nép ez, csak ismerni kell. Olyan mint a falat kenyér. Szép szóval a tűzbe is be lehet vinni. Nem mondom, egyikéit csufszáju, de emellett a nehéz élet mellett nem csuda, ha itt-ott békétlenkedik s el-elkáromkodja magát. Azt se azért, hogy a Jóistent sértse, de valamiben ki kell törjön belőle a sok feszülő érzés. Áldott nép ez, fiam, még a légynek se vét, csak ismerni kell.

Az esperes nem válaszolhatott, mert jött Rózsi néni, a gazdasszony, az öreg pap özvegyasszony testvére és hozta a feketekávé.

— Hallotta-e plébános ur, — ujságotla szeliden, hogy szombatira villadó éccaka ismét elloptak hat juhot a havason.

Édes testvére volt a papnak, de a világ sűrű kincsért se szólította volna másnak, mint „plébános ur”.

— A lehetetlen, Rózsi! — döbönt meg az öreg pap.

— Most ujságotla a kisbíró! — bizonykodott Rózsi néni.

Az esperes felkacagott keserűen.
 — Drága, jó nép az, csak üsmerni kell! — gunyolódott.

Az öreg pap hamar magához tért.

— Jövő vasárnap én prédikálok! — mondotta elszántan. — Mégis szóvá kell tennem ezeket a lopásokat.

— Ennek a népnek prédikálhat akárki! — hitetlenkedett az esperes.
 — Ezen nem fog semmi.

— Dehogynem! — vitatkozott az öreg. — Csak meg kell találni a hangot. Módja van mindennek. Nem ott kell megfogni a dolgot, ahol te, ecsem...

— Kiváncsi vagyok, — pirult el a fiatal ember, ki inkább elismerést várt, mint bírálatot. — Ha addig élek is, meghallgatom azt a prédikációt!

— Hát affélit nem is igen tanítanak a külföldi univerzításokon! — dicsékedett az öreg, aki végül is rávette az esperest, hogy töltsen ott a hetet s egy kicsit pástorkodjék a hivei között.

(Folytatjuk)

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak január hó 7-én.

GABONAT-ÉRTÉK.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 18.15—18.45, 78 kg-os 18.30—18.60, 79 kg-os 18.45—18.75, 80 kg-os 18.70—18.90; felsőtiszai 77 kg-os 18.05—18.15, 78 kg-os 18.20—18.30, 79 kg-os 18.35—18.45, 80 kg-os 18.50—18.60; *duna-tiszai, fejemgyei, dunántúli* 77 kg-os 18—18.10, 78 kg-os 18.15—18.25, 79 kg-os 18.30—18.40, 80 kg-os 18.45—18.55. *Pestvidéki rozs* 16.15—16.25, *egyéb* 16.25—16.35; *sörárpa, elsőosztályú* 19—20, *másodosztályú* 18—18.75, *harmadosztályú* 17.50—18; *takarományárpa, elsőosztályú* 16.75—17, *másodosztályú* 16.15—16.35; *zab, elsőosztályú* 17.70—17.80, *másodosztályú* 16.60—17.70; *tengeri* 14.85—15; *buzakorpa* 12.80—12.90; *8-as liszt* 14.75—14.90 pengő métermázsánként.

Határódiopiac. *Buza márciusra* 18.38—18.39, *májusra* 18.53—18.55. *Rozs márciusra* 16.45. *Tengeri májusra* 16.41—16.44, *juliusra* 16.60 pengő métermázsánként.

Veitőmagpiac. (*Mauthner Ödön Magtermelő és Magyarkedelmi Rt. heti jelentése.*) A magüzlet csendes. *Lucernamag* iránt Németország részéről még mutatkozik némi érdeklődés. *Lóheremag.* Míg az Németország idei lóheremag szükségletét még nem fedezte, az irányzat a számbajövő termelő országokban igen szilárd. *Fehérhercegből és nyulszapukából* a rendelkezésre álló tételek egészen jelentéktelenek. *Tavaszi búkkönyv* iránt az érdeklődés fokozódik, ára emelkedett. *Köles és muharmag* irányzata ugyancsak szilárd, a kínálat csekély. *Fehér napraforgóban* az árak egy árnyalattal csökkentek. — *A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért.* 100 kilónként, *budapesti paritásban:* köles, fehér 22—25, vörös 20.50—22, vegyes 18—19; *napraforgó, fehér* 20—21, *vegyes* 18.75—19; *lucernamag* 142—152; *lóheremag* 155—165; *muharmag* 31—32; *tavaszi búkkönyv* 32—33; *csillagfürt* 11.25—12.25; *tökmag, nagy* 40—43, *kis* 31.50—32; *mák (kék)* 79—81; *borsó: Vikt.* 23—26, *expressz* 31—33; *lense, nagy* 42—47, *közép* 36—40; *babok: dunai szokvány* 30.50—31, *dunántúli szokvány* 30.50—31, *felsőm. szokvány* 30—31, *gömbölyű fűrj* 38—39, *hosszú* 38—39, *barna bab* 33—34, *tarka bab* 29—30 pengő métermázsánként.

Abraaktarmánypiac. *Árpa* 15.50, *borsóhéj* 14.25, *borsókorpa* 14.25, *buzakorpa* 13.50, *buzakorpa* 13, *buzatakarományliszt* 15.10, *konkolydara* 13.75, *lenmagpogácsa* 16, *napraforgópogácsa* 15.50, *száritott répaszelet* 13.50, *rozcepogácsa* 12, *rozskonkoly* 12.75, *rozskorpa* 13.75, *rozstakarományliszt* 15.25, *tökmagpogácsa* 17, *kókuszdiópogácsa* 15.25, *melasz* 11 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétszéna, másodrendű 8—9, *harmadrendű* 7—7.80, *muharszéna* 10, *lucernaszéna* 10—11.50, *bal-tacim* 9.80, *alomszalma, elsőrendű* 4.20—4.50 pengő métermázsánként.

Cirokszalék. Uradalmi prima takarószalma 29—31, *kistermelői prima takarószalma* 27—30, *bélcésszalma átlagában* 15—17, *cirokmag* 11.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) és beállítani való tinó 42—48, *másodrendű belföldi jármosökör (fehér)* 42—46, *másfélèves tinók* 38—42, *másfélèves üszök* 40—44, *fiatal, friss fejésthén* 55—65 fillér kilogrammonként, *élősúlyban.*

Borjuvásár. Elsőrendű 86—90, *másodrendű* 72—85, *harmadrendű* 63—66 fillér kilogrammonként, *élősúlyban.*

Vágómarhavasár. *Bika, tarka* másodrendű 36—56, *harmadrendű* 30—34, *ökör, magyar, másodrendű* 34—40, *harmadrendű* 23—32, *ökör, tarka, elsőrendű* 77, *másodrendű* 37—50, *harmadrendű* 23—30, *téhen, magyar, másodrendű* 45, *harmadrendű* 25, *téhen, tarka, elsőrendű* 56—60, *másodrendű* 35—54, *harmadrendű* 22—24, *növendék (éves)* 28—54, *kicsontozni való* 18—20 fillér kilogrammonként, *élősúlyban.*

Sertésvásár. *Prima uradalmi zsírsertés* pengőnként 340 kilogrammon felül 92—97, *prima szedett* 76—80, *silány* 60—70; *angol sonkasülőd, elsőosztályú* 84—90, *másodosztályú* 72—80 fillér kilogrammonként, *élősúlyban.*

Lóvásár. *Igás kocsi* (nehéz nyugati fajta) 310—325, *igás kocsi* (könnyű nyugati fajta) 185—280, *alárendelt minőségű* 20—175, *vágó* 45—90 pengő darabonként.

Juhárak. *Külföldiek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként* 50 kg súlyban 45—50 fillér kilogrammonként, *élősúlyban, gazdaságban, etetés-itatás után* mázálva, 3 kg súlylevegővel.

Nyersbőr. *Marhabőr* 45 kg-ig, *magyar* 0.80—0.82, *tarka* 0.90—0.92, *borjubőr, hosszú lábú* 1.80—1.85, *rövid lábú* 1.90—2, *bikabőr, tarka* 0.80—0.86, *juh-bőr, nyírott* 0.95—0.98, *lóbőr, mézsáros lóbőr darabonként* 12—12.50 pengő, *kiseb lóbőr* 10—20 százalékkal olcsóbb. *Marhabőrért a vidéken fenti árjegyzés-nél* 4—10 fillérrel többet is fizettek.

Tej és tejtermékek. *Teljes tej* 28, *lefőzött tej* 10, *tejszín* 200, *tejfél* 110—120 fillér literenként. *Centrifugált vaj* 280—320, *tehetőre* 50—80, *juhajt* 180—200, *trappista* 180—240, *ementáli* 260 fillér kilogrammonként.

Vad és vadhus. *Szarvascomb* 2—2.20, *gerinc* 2.50—3.50, *lapoca* 0.80—1.20, *többi része* 0.40—0.60. *Őz, gerinc* 3—4, *comb* 2.40—2.60, *többi része* 0.40—0.60, *vaddisznó, gerinc* 1.70—1.80, *comb* 1.50, *többi része* 1.40—1.50 pengő kilogrammonként. *Nyul, bőrben* 3—4, *fácán* 1.60—2.50, *fogoly* 0.60—1.20 pengő darabonként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi.* *Tyuk* 2—3.50, *csirke, rántanivaló* 1.10—1.80,

csirke, sütnivaló 1.50—2.60, *pulyka kövér* 4—7, *pulyka sovány* 3—6 pengő darabonként. — *Leőtt baromfi:* *Tyuk* 1.50—2, *csirke, rántanivaló* 2.20—2.80, *csirke, sütnivaló* 2.20—2.80, *ruca, hizott* 1.50—2, *lud, hizott* 1.30—1.80, *pulyka, hizott* 1.60—2.40, *libamáj, nagy* 5—8, *libamáj, kicsi* 3—5 pengő kilogrammonként. *Teatojás* 13—15, *főzetojás* és *apró* 11—13.5 fillér darabonként.

Zsír és zsírszalonna. *Szalonna, olvasztani való* 1.36—1.68, *sóztott, kenyer* 1.60—1.80, *füstölt* 1.80—2, *háj* 1.60—1.88, *tepertő zsíros* 160—2, *sertészsír helybeli* 1.56—1.80, pengő kilogrammonként.

Zöldség. *Sárgarépa* 20—24, *petrezselyem* 20—24, *zeller* 24—32, *kalarác* 24—28, *karfiol* 46—80, *vöröshagyma, makól* 22—24, *közönséges* 18—20, *fohagyma* 90—120, *cékla* 20—26, *fejeskáposzta* 28—36, *savanyított káposzta* 28—40, *kelkáposzta* 28—36, *vöröskáposzta* 40—60. *Fejessaláta* 14—20 (1 drb), *torma* 100—140, *burgonya: güllü* 26—28, *ösziróza* 18—22, *nyári róza* 24—28, *Elfa* 12—14, *kifli* 24—28, *tömör csiperkegomba* 200—300, *száritott gomba* 600—1200, *süteők* 16—24, *sóska* 120—240, *paraj tisztított* 20—24, *feketeretek* 20—24 fillér kilogrammonként.

Fűszer és egyéb. *Paprika, édesnemes* 3.20—4, *féldes* 2.80—3.20, *róza* 1.80—2.40, *mák, kék* 1—1.50, *pergetett mész* 1.80—2, *házaszappan, szín* 1—1.20, *közönséges* 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Borpiac. *A borpiac* a szilárdulás az elmúlt héten tovább tartott. *A termelők nemcsak tartózkodnak az eladástól, hanem az árak is az egész vonalon emelkedtek.* *Kistermelők az Alföldön hektoliterfokontként, seprősen, az pince* 1.90—2 pengő, *nagyobb termelők az állomás, seprő nékül, 2—2.20 pengőt kérnek hektoliterfokontként.* *Magasabb fokú, édeskés árúért* többet is fizetnek. *A történelmi borvidékeken az árak még mindig nem alakultak ki.*

Szesz és szeszestalok. *A forgalom a héten csendesebb volt.* *Az árak változatlanok.* *Finomított szeszben az újév előtti forgalom kielégítő volt.* *A gyümölcs-pálinkaüzletben az irányzat változatlanul szilárd, az árak tartottak.* *Törkölypálinka* 3.30—3.35, *seprőpálinka* 3.40, *idei kék szilvrium* 5.50—5.70, *eperpálinka* 4.20, *borpárt* 3.60—3.70 pengőig. *Az árak* 10.000 literfokontként, *III. táblázat szerint* + 3 százalékos forgalmi adó értendők.

Idegen pénzmenek vételi és eladási ára január hó 8-án. *Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk.* *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* *Angol font* 1665—1695; *dollár* 337.20—341.20; *kana-dollár* 330—340; *holland forint* 229.50—231.50; *svájci frank* 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* *Csehekrona* 14.15—14.35; *szerb dinár* 7.80—7.95; *francia frank* 22.30—22.50; *lengyel zloty* 63.80—64.40; *román leu* 2.80—3; *bolgár leva* 4—4.15; *olasz lira* 29.90—30.25; *osztrák schilling* 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.